

musea
Sint-Niklaas

Beleidsplan 2019-2023

Inhoud

1. Proces beleidsplanning.....	3
1.1. Inleiding.....	3
1.2. Traject 2017.....	3
2. Missie en visie.....	5
2.1. Missie.....	5
2.2. Visie.....	5
3. Omgevingsanalyse: Noden en behoeften erfgoedgemeenschap.....	6
3.1. Gegevensverzameling cijfers en trends.....	6
3.2. Publieksonderzoek.....	7
4. Gesprekken stakeholders.....	17
4.1. Stakeholders.....	17
4.2. Vragenlijst.....	17
4.3. Samenvatting gesprekken.....	18
5. SWOT-analyse en matrix.....	20
5.1. SWOT-analyse.....	20
5.2. SWOT-matrix.....	22
6. Strategisch plan.....	23
7. Begroting 2019-2020.....	36
8. Museumcommissie en beleidsplanning 2016-2017.....	40
9. Collectiebeleidsplan 2019-2023.....	afzonderlijke bijlage

1. Proces beleidsplanning

1.1. Inleiding

Het opmaken van dit beleidsplan is verlopen via een duidelijk afgelijnde procedure met stappenplan. Inspiratie werd hiertoe opgedaan op een opleiding over beleidsplanning georganiseerd door FARO. Deze opleiding werd gevolgd door de museumconservator, de museumadviseur en de collectiebeheerder en leverde genoeg inspiratie om het beleidsplanningsproces vorm en inhoud te geven.

Hieronder vindt u het hele traject gespreid over het kalenderjaar 2017. Verder in dit plan wordt er gesteld dat er binnen de Museumcommissie vanaf september 2016 een 'werkgroep beleid' actief is geweest. De verslagen worden aan de bijlagen van dit beleidsplan toegevoegd.

1.2. Traject 2017

- Samenstelling planningsteam (#7): Ward Bohé (conservator), Greet Polfliet (museumadviseur), Els Baetens (collectiebeheerder), Lu Boeykens (collectiebeheerder), Christel Van Marcke (deskundige publiekswerking), Goeleke De Wit (deskundige publiekswerking), Ronny De Mulder (cultuurdienst)
- week 5: 02-02-17 10u SteM/ planningsteam: toekomstvisie
- week 5: 02-02-17 14u kabinet schepen: toekomstvisie
- week 6: 09-02-17 10u SteM/ planningsteam: beleidsplanningsproces + participatieplan
- week 7: 13-02-2017 20u SteM / Museumcommissie MZ: beleidsplanningsproces + adv Prov
- week 7: 16-02-2017 10u SteM : planningsteam: missie - visie
- week 7: 19-02-2017 start publieksonderzoek (einde 23-04-2017)
- week 8: 23-02-2017 10u SteM/ evaluatie interne werking + cijfermat. + trends / opstelling vragenlijst stakeholdersgesprekken
- week 9: start bilaterale gesprekken met partners: KOKW, Graphia, vzw Breimuseum, SNG, WARP, Opdonder4, UGent vakgroep geografie, Vorming+
- week 10: 09-03-2017 10u: evaluatie interne werking + cijfermat. + trends terugkoppeling
- week 10: start bilaterale gesprekken met 5 stadsdiensten: Stadsarchief, Bib, CC, Toerisme, SASK, directie cultuur en vrije tijd
- week 11: start gesprekken met 4 experts uit museumwereld: Steunpunt Faro (Hildergarde Van Genechten:educatie) / Texture Kortrijk (textiel) / Tram 41 Turnhout (regionale indeling) / Museum Plantin-Moretus (cartografie)
- week 12: start gesprek(ken) overleg(structuur) regionaal erfgoed met Erfpunt-Erfgoedcel
- week 13: 30-03-2017 10u: planningsteam: terugkoppeling bilaterale gesprekken met stakeholders, stadsdiensten en experts uit de museumwereld
- week 16: 20-04-2017 10u: planningsteam SWOT-analyse
- week 17: 27-04-2017 10u: planningsteam SWOT-analyse + matrix dl 2
- week 18: planning gesprek burgemeester (VZ Interwaas - Erfgoedcel) en schepen over beleidsuitdagingen en -opties (basis = cijfer- en studiemateriaal, 15 gesprekken, gesprek EC en EP, SWOT-analyse)
- weken 17 & 18: verwerking resultaten publieksonderzoek + opstelling rapport
- week 19: 11-05-2017 10u: formulering missie, visie beleidsopties en algemene doelstellingen

- week 20: 17-05-2017 20u: extra Museumcommissie M8 over missie, visie beleidsopties en algemene doelstellingen
- week 20: 18-05-2017 10u: planningsteam: terugkoppeling uit MC
- week 22: 01-06-2017 10u: planningsteam formulering strategische, operationele doelstellingen + acties dl 1
- week 23: 08-06-2017 10u: planningsteam formulering strategische, operationele doelstellingen + acties dl 2
- week 24: 15-06-2017 10u: planningsteam formulering strategische, operationele doelstellingen + acties dl 3
- weken 25-35: verdere uitwerking strategische doelstellingen , operationele doelstellingen
- week 36: 06-09-2017 20u: Museumcommissie M9 over strategische, operationele doelstellingen
- weken 38-44: planningsteam: uitwerking acties en indicatoren; lange termijnplanning
- week 45: 07-11-2017/ Museumcommissie M10: advies over acties en indicatoren; lange termijnplanning en (meerjaren)budget
- week 46: invulling concrete planning en meerjarenbegroting; voorbereiding CBS en GR 19-12-17
- weken 46-52: planningsteam: invullen 2 vragenlijsten KIOSK
- 2018 weken 1 en 2: indienen dossier

2. Missie en visie

2.1. **Missie:**

De Stedelijke Musea Sint-Niklaas willen het geheugen van de stad en de regio blijven en levend houden.

2.2. **Visie:**

Het museum wil op een zorgzame en open manier omgaan met het erfgoed.

Het wil mensen rond kunst, cartografie en geschiedenis samenbrengen, op een gastvrije, kritische en creatieve wijze de nieuwsgierigheid aanwakkeren en antwoorden op vragen aanreiken.

3. Omgevingsanalyse: Noden en behoeften erfgoedgemeenschap

3.1. Gegevensverzameling cijfers en trends

Volgende bronnen werden door het planningsteam geraadpleegd als studiemateriaal voor de opmaak van het beleidsplan:

1, eigen onderzoek

- 1,1, postcode-onderzoek kassaverwerking
- 1,2, publieksonderzoek 19-02-2017 > 23-04-2017 + benchmark publieksonderzoek 2010
- 1,3, WIVO onderzoek en aanbevelingen 2015

2, extern onderzoek: rapporten waar SMSN in aan bod komt

- 1,1, audit studenten UA Cultuurmanagement academiejaar 2015-2016
- 1,2, onderzoek immaterieel erfgoed bezoekerscentrum UA 2016
- 1,3, adviezen kunsten en erfgoed 2016 en provinciale commissie musea 2013-14-15-16-17
- 1,4, Museumcommissie verslag WG beleid 2016
- 1,5, Salons: studie Wendy Bryssinck VSPW Gent januari 2016

3, algemeen onderzoek: trends cultuur, algemene trends

- 1,1, studie 'Museum van het gevoel'
- 1,2, Visienota regionaal cultureel erfgoed VVSG
- 1,3, Cijferboek Cultureel Erfgoed 2014 (agentschap)
- 1,4, Stadsmonitor 2014
- 1,5, Museumpeil jaargangen 2016-2017
- 1,6, Wijs.be: Trendrapport 2017
- 1,7, <https://beleidsplanning-voor-erfgoedorganisaties.zeef.com/nl/jacqueline.van.leeuwen?ref=jacqueline.van.leeuwen>

3.2. Publieksonderzoek

3.2.1. Opzet

Tussen 19 februari en 23 april werden bij bezoekers 158 enquêtes afgenomen en verwerkt. De antwoorden op de vragen helpen de museumstaf om zich een idee te vormen over de doelgroep (herkomst (postcode), leeftijd, opleidingsniveau, samenstelling bezoekersgroep). De vraagstelling peilt ook naar bezoekersmotivatie (het waarom), bezoekerstevredenheid en de impact van media- en informatiekanalen. De resultaten van 2017 kunnen perfect vergeleken worden met de resultaten van een gelijkaardig gevoerd onderzoek in 2010. Op die manier worden verschuivingen in publieksgedrag over de beleidsperiodes heen in kaart gebracht. De enquêtes werden na het museumbezoek afgenomen door hiertoe opgeleide onthaalmedewerkers.

3.2.2. Enquêteformulier

zon / neerslag / bewolkt
Weertype (enquêteur)	Enquêtenummer (niet invullen)

PUBLIEKSONDERZOEK
STEDELIJKE MUSEA SINT-NIKLAAS
periode van 19 februari tot en met 23 april 2017

Mevrouw, Mijnheer,

De Stedelijke Musea van Sint-Niklaas organiseren een publieksonderzoek om inzicht te krijgen in het profiel, de tevredenheid en motivatie van de bezoeker. Hierdoor willen we onze werking nog beter op uw noden afstemmen.

We zouden het erg op prijs stellen mocht u deze vragenlijst willen invullen en in de daartoe bestemde doos steken. U maakt daarbij kans om **een boekenpakket te winnen (we geven er 5 weg)**. De winnaars worden door ons gecontacteerd.

Het is de bedoeling dat **één persoon uit uw gezelschap de vragenlijst na afloop van het bezoek invult en ter plaatse afgeeft**.

Hartelijk dank voor uw medewerking,

We hopen dat u van uw bezoek genoten heeft.

DE VRAGEN 1 T/M 7 PEILEN NAAR DE AARD EN ORGANISATIE VAN UW

BEZOEK

1. Welk museum bezocht u vandaag?

- SteM Zwijgershoek
- Mercatormuseum
- de Salons
- Internationaal Exlibriscentrum
- Expo in de Tentoonstellingszaal

2. Datum? (geef dag en maand op)

		2	0	1	7
d	d	m	M		

3. Hoe lang duurde uw bezoek? (rond af tot op een kwartier)

u	u	m	m

4. Uit hoeveel personen bestond de totale groep waarmee u een bezoek aan het museum hebt gebracht?

(indien niet exact gekend volstaat een schatting)

_____ personen

5. Geef in onderstaande tabel de leeftijd van de personen waarmee u samen het museum hebt bezocht, uzelf inbegrepen. Kruis in de kolommen daarnaast aan of het gaat om een man of vrouw en kruis tenslotte aan of het gaat om leden van uw gezin, om andere familieleden of om vrienden.

We vragen om dit te doen voor de mensen die u rekent tot uw onmiddellijk gezelschap. Indien u met een grotere groep op stap was, vragen we deze opdeling dus NIET voor de totale (grotere) groep.

Personen	Leeftijd	Geslacht		Connectie		
		Man	Vrouw	Gezin	Familie	Vriend
Uzelf	___ jaar	☐	☐	X		
Persoon 2	___ jaar	☐	☐	☐	☐	☐
Persoon 3	___ jaar	☐	☐	☐	☐	☐
Persoon 4	___ jaar	☐	☐	☐	☐	☐
Persoon 5	___ jaar	☐	☐	☐	☐	☐
Persoon 6	___ jaar	☐	☐	☐	☐	☐
Persoon 7	___ jaar	☐	☐	☐	☐	☐
Persoon 8	___ jaar	☐	☐	☐	☐	☐
Persoon 9	___ jaar	☐	☐	☐	☐	☐
Persoon 10	___ jaar	☐	☐	☐	☐	☐

6. Heeft u vroeger (dus vóór dit bezoek) al eens een bezoek gebracht aan dit

museum?

- Ja - **Hoeveel keer reeds?** (dit bezoek *niet* inbegrepen) _____ keer
- Neen, dit was mijn eerste bezoek

7. Op welke manier hebt u informatie ingewonnen voor uw bezoek aan dit museum? (meerdere antwoorden mogelijk)

☐ sociale media (facebook, ...)	☐ toeristische dienst
☐ voorjaarsprogramma 2017	☐ affiches of flyers
☐ persoonlijke uitnodiging	☐ krant of tijdschrift
☐ stadsmagazine 'stadskroniek'	☐ vrienden of familie
☐ museumwebsite	☐ organisatie erfgoeddag
☐ toeristische gids waasland	☐ ervaring eerder bezoek
☐ andere - welke? _____	

DE VOLGENDE VRAAG PEILT NAAR UW MATE VAN TEVREDENHEID

8. Hoe beoordeelt u uw bezoek op volgende aspecten?

Gelieve bij elk kenmerk uw mate van tevredenheid aan te kruisen. Indien een aspect niet aanwezig was, of niet op uw bezoek van toepassing was, kan u dat aankruisen in de laatste kolom.

	uiterst tevreden	zeer tevreden	tevreden	niet tevreden	helemaal niet tevreden	niet van toepassing
algemene tevredenheid over het bezoek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>ontsluiting</i>						
bereikbaarheid met het openbaar vervoer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
bereikbaarheid per auto	☐	☐	☐	☐	☐	☐
parkeergelegenheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
bewegwijzering naar het museum	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>infrastructuur</i>						
toegankelijkheid voor personen met handicap	☐	☐	☐	☐	☐	☐
sanitaire voorzieningen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
aanwezigheid van voldoende rustbanken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
bewegwijzering in het gebouw	☐	☐	☐	☐	☐	☐
museumwinkel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
netheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
sfeer in het museum	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>diensten</i>						
openingsuren van het museum	☐	☐	☐	☐	☐	☐
vriendelijkheid van het personeel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kindvriendelijkheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
toegangsprijzen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>collectie</i>						
opstelling van de collectie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kwaliteit van de tentoongestelde objecten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
relevantie van de tentoongestelde objecten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
informatie bij de objecten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Noteer hieronder uw eventuele opmerkingen bij bepaalde aspecten:						

DE VOLGENDE VRAAG PEILT NAAR UW MOTIVATIE OM DIT MUSEUM TE BEZOEKEN

9. Waarom bezoekt u vandaag dit museum of deze activiteit?

(kruis maximum 3 motivaties aan)

- uit interesse voor de vaste collectie
- uit belangstelling voor een activiteit die in dit museum doorging
- vanwege erfgoeddag
- om iets bij te leren
- om iets moois te zien
- om er eens gezellig op uit te zijn
- omdat iemand mij dit museum heeft aangeraden
- omdat iemand mij mee vroeg
- omdat het een betaalbare activiteit is
- omdat ik door het museum persoonlijk uitgenodigd werd
- vanwege de aandacht die het museum krijgt in de media
- eerder toevallig
- voor de kinderen
- andere - welke? _____

DE VRAGEN 10 EN 11 PEILEN NAAR ENKELE KENMERKEN OVER UZELF

10. Wat is uw postcode?

- België ⇨ postcode: _____

11. Wat is het hoogste getuigschrift of diploma dat u hebt behaald?

(indien u nog studeert, kruis dan het niveau aan dat u momenteel volgt)

- geen of lager onderwijs
- lager secundair beroeps of technisch onderwijs
- lager secundair algemeen vormend of kunstonderwijs
- hoger secundair beroeps of technisch onderwijs
- hoger secundair algemeen vormend of kunstonderwijs
- hoger niet-universitair onderwijs (bachelor)
- universitair of gelijkgesteld onderwijs (master)

HARTELIJK BEDANKT VOOR UW MEDEWERKING. WENST U EEN BOEKENPAKKET TE WINNEN, GELIEVE DAN UW CONTACTGEGEVENS TE NOTEREN

Naam: _____ Voornaam: _____

Straat: _____ Nummer: _____ Bus: _____

Postcode: _____ Gemeente: _____

E-mail: _____

Mogen wij deze gegevens gebruiken om u verder op de hoogte te

houden van onze activiteiten?

Ja Neen

Uw gegevens worden niet aan derden doorgegeven. U heeft ten allen tijde het recht van toegang, verbetering of schrapping van de gegevens. (Wet op de Privacy 08.12.92)

3.2.3. Resultaten

Publieksonderzoek Stedelijke Musea Sint-Niklaas versie 16-05-2017

steekproef

158 enquêtes

368 enquêtes

19-02>23-04-2017

11-04>09-05-2010

	2017	2010
Wie: leeftijden		
gemiddelde leeftijd	45,7 jaar	46 jaar

Bezoekmotivatie: waarom bezocht u vandaag dit museum?	2017	2010
vaste collectie	11,83	13,60
activiteit	20,43	13,20
erfgoeddag	1,43	11,00
Om iets bij te leren	9,68	17,30
om iets moois te zien	20,79	0,80
om er gezellig op uit te zijn	11,47	5,50
door iemand aangeraden	1,43	6,30
iemand vroeg mij mee uit	1,08	4,80
een betaalbare activiteit	3,23	2,60
ik werd persoonlijk uitgenodigd	1,79	1,80
door aandacht in de media	1,43	1,50
eerder toevallig	12,90	2,60
voor de kinderen	2,51	2,20
andere		5,90
TOT	100,00	

Informatie- en mediakanalen: op welke manier heeft u info ingewonnen voor uw bezoek?	2017	2010	
sociale media	9,22	0	niet bevroegd 2010
brochure (voor)jaar(s)programma	13,59	36,4	
persoonlijke uitnodiging	7,28	8,1	
stadskroniek	16,99	5,4	
muswebsite	10,68	10,8	
toeristische gids Waasland	4,37	4,1	
toeristische dienst	6,31	8,1	
affiches	10,68	7,4	
krant	6,80	6,8	
vrienden of familie	3,40	15,5	
communicatie Erfgoeddag	2,91	14,2	
eerder bezoek	7,77	6,1	

andere		10,1		
TOT	100,00			

Opleiding (hoogste opleidingsniveau)		
	2017	2010
geen of LO	1,41	5,50
lager BSO of TSO	11,27	11,00
lager ASO of KSO	4,93	4,10
hoger BSO of TSO	14,08	19,90
hoger ASO of KSO	9,15	11,00
bachelor	31,69	27,40
master	27,46	21,20
TOT	100,00	
gemiddelde duur bezoek		
	46 minuten	1 uur 19 minuten

Postcode: herkomst bezoekers		
	2017	2010
9100	49,71	42,1
9111	6,43	zie SN
9112	1,75	zie SN
8000	4,68	5,30
2000	12,87	21,10
1000	0,00	3,30
3000	1,17	2,60
9000 en	23,39	25,60
tot	100,00	100,00

	2017					
tevredenheid						
	uiterst	zeer	tevreden	niet tevreden	helemaal niet	n.v.t
algemeen	13	62	50	0	0	0
openbaar vervoer	13	22	23	4	0	38
auto	14	22	32	7	4	35
parkeer	11	19	31	9	6	34
wegwijzer naar museum	8	24	37	9	2	21
handicap	11	25	33	3	2	43
sanitair	11	28	33	4	0	16
rustbanken	11	34	63	7	1	13
wegwijzers in museum	7	29	55	8	3	11
winkel	7	14	33	6	1	36
netheid	35	56	43	2	0	0
sfeer	27	50	53	0	1	0
openingsuren	15	44	59	2	0	5
vriendelijkheid	61	65	59	2	1	37
kindvriendelijkheid	22	27	30	2	1	37
toegangsprijzen	41	26	27	3	0	21
opstelling	16	53	52	6	1	1
kwaliteit	20	48	50	7	1	1
relevantie	13	48	50	8	1	5
info	9	40	38	15	5	6

samenstelling bezoekersgezelschap		
	2017	2010
gezin	73,17	74
familie	12,20	6,7
vriend	14,63	19,3
tot	100,00	

3.2.4. Conclusies

Belangrijkste conclusies van de vergelijking resultaten 2010-2017:

- Lichte daling van de gemiddelde leeftijd van de bezoeker 46>45 jaar
- Relatieve toename van bezoekers uit de eigen stad van 42 naar 57%
- Toename van bezoek in familieverband
- Opleidingsniveau respondenten nagenoeg gelijk: toename groepen bachelor en master; afname groep hoger BSO – TSO
- Bezoekersmotivatie verschuift van vaste collecties naar activiteiten (tijdelijke exposities) en van 'om iets bij te leren' naar 'om iets moois te zien' en 'er gezellig op uit zijn'. Toevallige bezoeken nemen toe.
- Informatie- en mediakanalen: lagere impact van eigen brochures jaarprogramma: deze rol wordt deels overgenomen door sociale media en de algemene stedelijke communicatie. Het bereik van de communicatie over Erfgoeddag valt flink terug.
- Bezoekerstevredenheid: de algemene tevredenheid bevindt zich vooral op de niveaus 'zeer tevreden' en 'tevreden'. Over het algemeen zijn de respondenten vooral tevreden over de netheid van de musea, de sfeer, de vriendelijkheid van het personeel en de kwaliteit en relevantie van tentoongestelde objecten. Als men 'niet tevreden' is, gaat het vooral over bereikbaarheid (bewegwijzering in de stad en parkeermogelijkheden) en te weinig duiding – informatie bij de tentoongestelde objecten.

4. Gesprekken stakeholders

4.1. stakeholders

Werden bevroegd:

- **stadsarchief** (Piet Van Bouchaute en Patty De Meester)
- **leidinggevenden cultuur** (Annemie Bogaert en Rik Van Daele)
- **cultuurcentrum** (Dirk Van Driessche)
- **bibliotheek** (Pieter Malengier)
- **toerisme** (Geert De Bock)
- **SASK** (Niko Van Stichel)
- **Erfgoedcel Waasland** (Ode De Zutter)
- **Erfpunt** (Inge Baetens en Johan Smet)
- **Graphia** (Jack van Peer)
- **KOKW** (Chris De Beer, Sandra Vancauwenberghe, Eddy Maes)
- **Breimuseum vzw** (Lucien Bats, Michel Bruwiere en Fabienne Keppens)
- **Opdonder4** (Johan De Vos)
- **WARP** (Stef Van Bellingen)
- **Sint-Nicolaasgenootschap** (Geert Vandenhende)
- **Vormingplus** (Koen Van de Merckt)
- **FARO** (Hildegarde Van Genechten)
- **Stedelijk Museum Lokeren** (Leen Heyvaert)
- **Museum Plantin-Moretus** (Iris Cockelbergh)
- **Universiteit Gent Vakgroep Geografie** (Philippe De Maeyer, Karen De Coene)

4.2. Vragenlijst

Interview stakeholders. - ca. 45 min.- één op één of duo interview- informeel – op basis van een uniforme vragenlijst

1. Wat is het sterkste punt en welk is het zwakste punt van de musea?
2. Welke collectie vind je het minst passen bij Sint-Niklaas en bij onze regionale functie?
3. Noem 3 waarden waarvan jij vindt dat het museum die zou moeten uitdragen naar het publiek.
4. Wat kan de rol zijn van uw organisatie in de toekomst? Of welke bijdrage kan uw organisatie nog leveren aan de museumwerking. Wat kan de rol zijn van het museum om de doelstellingen van uw organisatie helpen te realiseren?
5. Met welke externe partij/stakeholder zie je het meeste samenwerkingsvormen in de toekomst?
6. Inzake collecties en sites, welke strategische keuze zou het museum moeten maken?
7. Welke goede raad en suggesties zou u nog willen meegeven?

4.3. Samenvatting gesprekken

Wat is het sterkste punt van de musea?

1. Hier kwam overtuigend het Mercatormuseum naar voor, door de helft van de respondenten genoemd als sterk(st) punt, omwille van de unieke verzameling. Als zwakke punten hierbij worden vaak opgetekend: de onvoldoende bekendheid, de onaantrekkelijkheid van gebouw en site.
2. Publiekswerking: (te) veel activiteiten, werking naar diverse doelgroepen
3. Diversiteit (van collecties, sites): wordt tegelijk als zwakte aangeduid.

Wat is het zwakste punt van de musea?

1. Verspreide infrastructuur
2. Diversiteit van collecties, ontbreken van een duidelijk profiel, feit dat teveel belangen moeten gediend worden
3. Communicatie en promotie: te weinig, onduidelijk

Welke collectie past minst bij regionale functie?

1. Exlibriscollectie (door 10 respondenten genoemd), met suggestie voor beheer door een andere instelling (binnen of buiten de stad)
2. Kapperscollectie (met de opmerking: toch laagdrempelig en link naar andere culturen mogelijk)

Noem 3 waarden waarvan jij vindt dat het museum die zou moeten uitdragen naar het publiek.

Volgende waarden werden door de respondenten (minstens één maal) genoemd:

- betrouwbaarheid
- klantvriendelijk, open huis voor elke doelgroep/gastvrij/ontmoetingsplaats
- laagdrempelig
- toegankelijkheid
- educatief, maatschappelijke educatie
- levenslang leren
- cultuurspreiding
- netwerken, samenwerken met partners, participatie, betrokkenheid
- creativiteit stimuleren
- respect, zorg voor collecties
- lokaal verankerd
- Identiteit, stadsfierheid
- beleving
- dynamisch
- historisch perspectief duiden
- link heden-verleden=relevantie
- historisch besef creëren
- contextualiseren en actualiseren
- maatschappelijke thema's
- kwaliteit bieden, stijl uitdragen

Welke strategische keuze zou museum moeten maken?

1. Salons als museumsite verlaten. De gesprekspartners vinden wel dat het publiek karakter en/of de culturele bestemming moet(en) behouden blijven, m.a.w. dat de infrastructuur moet 'geëxploiteerd' worden door een of meerdere andere stadsdiensten.
2. Inzetten op Zwijgershoek als regionale erfgoedplaats. Dit veronderstelt niet alleen een samenwerking binnen de site (met de erfgoedpartners, met cultuurcentrum, op vlak van collecties, publiekswerking, promotie enz.) maar vooral structurele ingrepen in de buitenruimte. Een masterplan voor Zwijgershoek? Wat met parking, museumtuin en de integratie van de twee, hoe veiligheid en toegankelijkheid verzoenen, aantrekkelijkheid en zichtbaarheid verhogen?

5.SWOT: analyse en matrix

5.1. SWOT-analyse

STERKTES
S1. <u>A-locatie</u> van de site en toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers
S2. Er zijn veel <u>partners</u> om mee samen te werken (en dus een breed draagvlak)
S3. Goede <u>registratie</u> van voorwerpen
S4. Open <u>depot</u>
S5. Bepaalde <u>collecties</u> hebben een band met de <u>regio</u> en stad (Breimuseum, SteM)
S6. <u>Mercatormuseum</u> : topstukken aanwezig en de afdeling modern cartografie is up-to-date
S7. <u>Diversiteit</u> van collecties spreekt uiteenlopende doelgroepen aan
S8. Uitgebreid <u>publieksaanbod</u> voor verschillende doelgroepen
S9. Museummedewerkers hebben <u>expertise</u> opgebouwd en kunnen deze delen
S10. Het brei-atelier is een <u>levend</u> museum

ZWAKTES
Z1. <u>Communicatie</u> : organisatie (communicatieplan, mailing)
Z2. <u>Communicatie</u> : geen goede <u>website</u> en nieuwsbrief (gemis aan content)
Z3. Geen sterk <u>imago/uitstraling</u>
Z4. Te weinig <u>werkprocessen</u> in kaart gebracht
Z5. <u>Personeel</u> : timemanagement/personeelsmanagement
Z6. <u>Collectiepresentaties</u> : te weinig verbinding met het <u>heden</u>
Z7. <u>Afstemming</u> van <u>programmatie</u> met andere instellingen
Z8. Te weinig gestructureerd wetenschappelijk <u>onderzoek</u> en publicatiebeleid
Z9. Te weinig zorg voor <u>digitale</u> bewaring van erfgoed (kennis)
Z10. Geen <u>publiekstrekking</u> voor de massa
Z11. <u>Quasi</u> geen aandacht voor het <u>immaterieel</u> erfgoed en het interculturele
Z12. <u>Disparate</u> collecties
Z13. te weinig banden en <u>netwerking</u> met de regio en met Vlaanderen, de musea zouden meer moeten aanleunen bij het Vlaamse beleid (S-N is tenslotte een centrumstad)

KANSEN
K1. Groeiende groep hoger opgeleide 60-plussers met een interesse voor cultuur: de belangstelling voor erfgoed neemt toe bij <u>oudere leeftijdsgroepen</u>
K2. <u>Globalisering</u> : cartografie als venster op een wereld die bij de mensen steeds dichterbij komt
K3. <u>Regionalisering</u> : een groeiend stedelijk en 'Waas' erfgoedbewustzijn en het verlaten van de provinciale reflex speelt in de kaart van een regionale erfgoedactor ("regionaal de wereld aanbieden")
K4. <u>Slow</u> is een duidelijke trend: trager leven, verstillend, verdieping, een terugkeer naar het ambachtelijke, zijn aspecten die in het museale aanbod zeker terug te vinden zijn. (Slow reading, slow design, slow food, ...)
K5. <u>Netwerking</u> en partnerschappen bij eenmalige en recurrente projecten zitten nog meer als vroeger in de lift
K6. <u>Duurzaamheid</u> biedt kansen aan musea, bijvoorbeeld herbestemming van collecties, recycling, 'upcycling',...

K7. Multimediale museumpresentatie, digitale ontsluiting van de collectie spelen in op de trend e-cultuur

K8. Een tweede adem door terug te plooiën op 2 sites en nieuwe kansen te grijpen in een gerestaureerd Huis Janssens

K9. Door bepaalde acties kunnen de musea een raakvlak creëren naar uitingen van immaterieel erfgoed (sint-verhaal, Reynaert, luchtballonnen: de zogenaamde 'USP's' van de stad)

BEDREIGINGEN

B1. Infrastructuur: technisch onderhoud gebouw en inrichting & efficiënt gebruik van ruimtes (regionaal erfgoeddepot?)

B2. Gesloten profiel site Zwijgershoek

B3. Overaanbod en concurrentie in het vrijetijdsaanbod (concullega's, bezoekersaantallen, ...)

B4. Zeer snelle evoluties in digitale toepassingen

B5. Spanningen tussen mogelijkheden en hoge verwachtingen

B6. Veranderingen in het onderwijs (gewijzigde leerplannen en maximumfactuur)

B7. Besparingen en onderfinanciering in de cultuursector

B.8 Overaanbod aan gespecialiseerde doelgroepenwerking (elk individu is bijna een doelgroep op zich, iedereen krijgt een stempel)

B. 9 Afkalving van het verenigingsleven

B.10 terugtrekking van de provincies en overheveling bevoegdheden naar Vlaams niveau

5.2. SWOT-matrix

Terwijl de SWOT de gegevens onderbrengt in vier categorieën, worden in de SWOT-confrontatie (of SWOT-matrix) de vier categorieën met elkaar in verband gebracht. De confrontatie combineert de interne sterktes en zwaktes met de externe kansen en bedreigingen. Ze verbindt enerzijds de sterktes en zwaktes van de organisatie, en anderzijds de kansen en bedreigingen uit haar omgeving. Deze verbinding leidt tot vier soorten van conclusies. Binnen elke soort kunnen later de belangrijkste beleidsuitdagingen worden geformuleerd. Vooral het gesprek of de discussie over deze verbinding vormt de meerwaarde van de SWOT-analyse bij het uitklaren van een toekomstig beleid in de organisatie.

Uit deze verbindingen volgen beleidsuitdagingen (= longlist van alles wat het museum zou kunnen doen uit de SWOT). Bij het formuleren van beleidsuitdagingen en –opties wordt aangegeven op welke punten ze gebaseerd zijn (vb.: S1+Z6+K5). Eerst wordt vooral in kaart gebracht wat de mogelijkheden allemaal zijn. Hieruit volgt een shortlist: de zaken waar het museum absoluut voor wil gaan: dat zijn de beleidsopties. (in vet)

Volgend schema wordt doorlopen:

- Verbindingen sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen = longlist beleidsuitdagingen
- Keuzes maken = shortlist beleidsopties
- Beleidsopties worden omgezet in strategische doelstellingen

5.2.1. Conclusie 1: **Investeer**. Speel sterktes uit om aangereikte kansen te benutten.

- **S2+S9+K5+K3**: Regionaal partnerschap versterken, platformversterking
- S5+K3: SteM, regionale collecties
- **S6+K2**: Mercatormuseum biedt venster op de wereld, globalisering
- **S7+K2+K8**: diverse collecties in Huis Janssens als venster op de wereld (religieus, verschillende culturen, ...) Luik: “Regionaal de wereld aanbieden”
- S3+S4+S9+ K6: registratie + Open Depot + duurzaamheid (herbestemmingen, recycling, ‘upcycling’)
- **S3+S4+S9+K5**: delen van expertise in regio
- S9+S10+K6+K4: breiatelier + duurzaamheid? Hoe combineren? Workshops?
- S8+K4: uitgebreid publieksaanbod, onder de noemer ‘slow’ = ambachtelijke, DIY?
- S5+K9: collecties stad-regio / immaterieel erfgoed
- S10+K9: breiatelier / immaterieel erfgoed
- S3+S4+S9+K1: oudere leeftijdsgroepen betrekken in collectievorming, registratie, behoud
- S3+S4+S9+K7: e-cultuur, ontsluiting erfgoed op digitale kanalen meer kenbaar maken (Pinterest? Bibliotheek koppelen aan bibliotheek Sint-Niklaas: ontsluiting handbibliotheek)

Conclusies:

Uit vorige opties blijkt vooral dat we rond de versterking van de site Zwijgershoek zullen moeten werken: SteM (regionaal, partnerschappen, netwerken), Mercator (globalisering) en Huis Janssens (nog in te vullen)

5.2.2. Conclusie 2: **Beslis.** Wend kansen aan om zwaktes in te perken.

K5+Z7: netwerking en zwakte afstemming programmatie wegwerken!

Z6+K2+K3: te weinig linken naar het heden staat tegenover regionaal de wereld aanbieden.

Z8+K1+K5: onderzoek)

Z10+K9= geen publiekstrekking + USP's stad: hoe integreren, zonder ook echt te verzamelen

Z3+K2+K3: geen sterk merk, wegwerken door duidelijke K2 en K3?

Z9+K5: gebruikmaken van expertise van anderen? (stadsarchief, erfgoedcel, VAAA)

Z1+Z2+K2+K3: communicatie is cruciaal bij netwerken en sterk merk uitdragen

Z5+K8: prioriteiten stellen

Z11+K9+Z5= opsporen en borgen van immaterieel erfgoed is ontzettend arbeidsintensief

Z4+Z5+alle kansen= hoe alles realiseren in frame van middelen personeel?

5.2.3. Conclusie 3: **Verdedig.** Wend bedreigingen af door sterktes in te zetten.

S1+B2: A-locatie maar toch ingesloten? Moet absoluut verholpen worden

B1+S4+S3: moet opgelost worden anders wordt goede registratie en depotwerking teniet gedaan

B6+S8: sterk aanbod scholen moet de veranderingen in het onderwijs bijbenen

B3+S8: overconcurrentie en sterk aanbod

B4+S6: moderne cartografie zal binnen afzienbare tijd out of date zijn, maar de komende 4 jaar verwachten we nog geen problemen.)

B9+S8: doelgroepen aanbod specialiseren; niet meer richten op iedereen (bvb 20-40 jarigen: meer naar CC)

5.2.4. Conclusie 4: **Beheers de schade.** Reduceer zwaktes om niet ten onder te gaan aan bedreigingen.

Z1+Z2+Z3+B2: slechte communicatie + geslotenheid site + weinig profiel site!!

B4+Z2: website is cruciaal! Aangepast aan andere apparaten (vb tablets, smartphones e.d.)

B4+Z9: hulp invoeren van expertise (archief, beeldbank, erfgoedcel)

B3+Z7: !

B9+Z7: !

B8+Z5: betere planning van gezamenlijke diensten cruciaal (vb. technisch personeel culturele cluster); hoe communicatie toch op elkaar afstemmen en ook nog autonomie bewaren?

Z10+Z11+B5+B7: hoe meer volk trekken (kwantitatief afgerekend worden) met inkrimping personeel/middelen en arbeidsintensieve aandacht voor kwalitatieve doelgroepenwerking en bvb participatie? Andere 'outcomes' naar voren brengen (maatschappelijk effect: zingeving incorporeren bij werking?)

6.Strategisch plan

Het strategisch plan 2019-2023 bevat volgende onderdelen:

Strategische doelstellingen (SD)

Operationele doelstellingen (OD)

Acties (A)

Indicatoren

Meerjarenplan (MJP)

SD1 Het museum draagt zorg voor de erfgoedcollecties die onder zijn beheer vallen in samenwerking met eigenaars/stakeholders en maakt een aantal strategische keuzes inzake collectiebeleid.

OD1 Het museum SteM Zwijgershoek krijgt een opwaardering door actualisering van de permanente presentatie.

ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Het museum organiseert <u>overleg</u> met de Wase en Sint-Niklase erfgoedpartners over de actualisering en vernieuwde presentatie van SteM (verhaallijnen + brei-atelier)	frequentie overleg verslaggeving	2021
A2- Het museum formuleert een vernieuwd <u>museumconcept</u> , rekening houdend met de inbreng van de partners	conceptnota	2021
A3- Het nieuwe concept wordt <u>uitgewerkt</u> in een presentatie: selectie objecten en verhalen, scenografie en lay-out, opmaak budget en planning/uitvoering	budget	2022
A4- In het nieuwe concept wordt een <u>actieve inbreng</u> voorzien van de <u>erfgoedgemeenschap</u> van het Waasland	geografische spreiding in presentatie	2021
A5 In het nieuwe concept krijgen museale objecten meer <u>betekenissen en verhalen</u> die relevant zijn in onze tijd. (vb in navolging van audio's met getuigenissen uit de breisector)	aantal objecten	2021

OD2 Het Mercatormuseum wordt verder gepromoot en in de markt gezet als themamuseum met landelijke uitstraling rond de geschiedenis van de cartografie.

ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- In overleg met de partners wordt een <u>tentoonstellingsbeleid</u> uitgewerkt	frequentie overleg aantal tentoonstellingen	2019
A2- Het museum maakt een <u>promotie/communicatieplan</u> (folder, website, advertenties...) op landelijk niveau	aantal folders aantal advertenties besteed budget	2019
A3- Het museum zoekt samenwerking met externe <u>partners</u> die rond hetzelfde thema werken op nationaal	aantal contacten aantal projecten	2019

(en internationaal) niveau		
----------------------------	--	--

OD3 Het museum zorgt voor een semi-permanente thematische en publieksgerichte invulling van het huis Janssens.

ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Het museum organiseert <u>overleg met de KOKW</u>	frequentie overleg verslaggeving	2018-2019
A2- Het museum formuleert een <u>museumconcept</u> , rekening houdend met de inbreng van de partner(s)	conceptnota	2018-2019
A3- Het nieuwe concept wordt <u>uitgewerkt</u> in een presentatie: selectie objecten en verhalen, scenografie en lay-out, opmaak budget en planning uitvoering	budget	2020

OD4 Het museum zet een waarderingstraject op voor de collectie van het Internationaal Exlibriscentrum (die in de stad blijft) en bereidt de overdracht van de collectie kleingrafiek naar een andere (stedelijke) instelling of dienst voor.

ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Het Exlibriscentrum voert een <u>registratie</u> uit voor de objecten en het archief op deelcollectieniveau. De bibliotheek wordt volledig geregistreerd op stukniveau met een classificatiesysteem.	aantal registraties	2019-2020
A2- Het museum kent een <u>waardering</u> toe aan de verschillende onderdelen van de collectie	waarderingsneerslag in Adlib en synthese	2019-2020
A3- Het museum <u>overlegt</u> met partners en geïnteresseerden in functie van overdracht van de collectie	aantal contacten verslaggeving	2019-2020
A4- De <u>collectievorming</u> blijft geactiveerd door het organiseren van de exlibriswedstrijd 2019	Aantal inzendingen en kwaliteit van de inzendingen	2018-2019

OD5 Het museum start een waarderingstraject op voor de collecties schilderkunst en grafiek.

ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- De collecties worden <u>in kaart gebracht</u> (zijn reeds geregistreerd!) d.w.z. een globale beschrijvende synthese wordt gemaakt	aantal registraties in Adlib syntheseverslag	2022-2023
A2- Het museum kent – met behulp van extern advies - een <u>waardering</u> toe aan de verschillende onderdelen van de collectie	aantal adviezen rapportering	2022-2023
A3- Het museum maakt een <u>herbestemmingsplan</u> op voor de diverse onderdelen van de collectie	aantal afstotingen/herbestemmingen	2022-2023

OD6 De musea bouwen een actieve politiek uit i.v.m. de Wase kunstcollecties.

ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Het museum organiseert <u>overleg</u> met partners die Wase kunstcollecties beheren of activiteiten op dit vlak organiseren	frequentie overleg verslaggeving	2019
A2- Het museum programmeert <u>tentoonstellingen</u> of andere activiteiten die de Wase kunst als onderwerp hebben	aantal activiteiten aantal bezoekers	2020-2023

OD7 Het beheer van de Salons wordt overgedragen naar een andere stedelijke instelling.

ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Het museum <u>overlegt</u> met andere stedelijke instellingen die belangstelling hebben voor het beheer van de Salons	frequentie overleg verslaggeving	2019
A2- De museale activiteiten in de Salons worden <u>afgebouwd</u> : er wordt tegen begin 2021 een <u>overgangstraject</u> doorlopen met afbouw van de publieke openingsuren, een regeling voor bezoeken op afspraak voor scholen en groepen, ruimere openingstijden voor degelijk ingeplande expo-initiatieven en activiteiten door derden	Bezoekersaantallen in functie van activiteiten	2019-2020

OD8 Het beheer van depots en depotmateriaal wordt gerationaliseerd.

ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- De bestaande en mogelijke <u>depotruimten</u> worden opgelist en gereorganiseerd (in de richting van materiaaldepots), rekening houdend met het resultaat van het waarderingstraject. Er wordt aandacht besteed aan een meer rationele invulling van het depot van breimachines.	rapport	2023 (na herwaarderingen)
A2- Het systeem van klimaatregistratie in de depots wordt geactualiseerd	metingen	2019

OD9 De Stedelijke Musea inventariseren en beheren de kunstcollecties in de stadsgebouwen.

ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- De aanwezigheid van kunstwerken in het <u>stadhuis</u> wordt door het museum <u>opgelist</u> en geëvalueerd	rapport frequentie overleg	2018-2019
A2- Het museum zorgt voor de <u>duiding/ontsluiting</u> van kunstwerken in het stadhuis, met inschakeling erfgoedapp	brochure erfgoedapp	2019

SD2 Het museum versterkt de stedelijke en regionale Wase samenwerkingsverbanden.

OD1 De Stedelijke Musea Sint-Niklaas werken met de Erfgoedcel Waasland en Erfpunt aan een dynamisch samenwerkingsverband.

ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Organiseren van regelmatig structureel <u>overleg</u> tussen de drie erfgoedpartners over collectievorming, depotwerking, project- en publiekswerking, erfgoedcommunicatie,...	Evaluaties overlegmomenten en samenwerkingsverbanden met partners	2018-2019-2020
A2- Ontwikkelen en implementeren van een gezamenlijke <u>communicatiestrategie</u> over erfgoed in het Waasland	Responsmeting op communicatiecampagnes 'Waas erfgoed'	2020-2021
A3- De drie erfgoedpartners bouwen samen op basis van de expertise uit de eigen domeinen (Erfgoedcel: loketfunctie en communicatie / Erfpunt: specialisatie in onroerend erfgoed en archeologie / Musea: erfgoed-technische werkvelden (registratie, behoud en beheer), productie van tentoonstellingen en educatie) een <u>kenniscentrum</u> uit over Waas erfgoed	Aantal en diversiteit van de contacten met kenniscentrum	2021-2022-2023

OD2 De Stedelijke Musea Sint-Niklaas sturen overleg en samenwerking aan binnen de transversale cel erfgoed van de stad.

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Actualiseren en implementeren van het afsprakenkader tussen stedelijke (erfgoed)partners over het <u>collectiebeleid</u> rond archivalisch, museaal, immaterieel en onroerend erfgoed	Metten van concrete gevolgen van afspraken over collectiebeleid en lange termijnplanning	2018-2019-2020
A2- Organiseren van regelmatig structureel overleg tussen de stedelijke erfgoedpartners in functie van de uitwerking van een <u>lange-termijn erfgoedbeleid</u> in de stad	Onderzoeken van de resultaten van vormen van samenwerking met private erfgoedspelers	2018-2019-2020
A3- Een kader scheppen voor <u>samenwerking met en ondersteuning van private erfgoedspelers</u> in stad en deelgemeenten: Heemkundige Kring Den Dissel (Sinaai), Heemkundige Kring Nieuwkerken 200/700 (Nieuwkerken), Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen, vzw Breimuseum, Reynaertgenootschap vzw, Tinelmuseum (Sinaai) en Historisch Pijp- en Tabaksmuseum	Frekwentie overleg Goedkeuring en implementatie werkbaar kader	2021-2022-2023
A4- Mobiliseren van stedelijke erfgoedpartners rond thematische <u>stadsbrede projecten</u>	Aantal deelnemers / doelgroep aan stadsbrede projecten	2019-2023

OD3 De Stedelijke Musea versterken de banden met alle professionele en niet-professionele erfgoedspelers in het Waasland.

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Actualiseren van historisch gegroeide overeenkomsten, samenwerken op vlak van collectiebeleid en uitbouw museale opstelling Huis Janssens, uitwerken lange termijnplanning publiekswerking (erfgoed- en cartografie-expo's, lezingencircuit,...) met bevoorrechte partner <u>Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas (KOKW)</u>	Aantal bezoekers voor gezamenlijke projecten met KOKW	2018-2021
A2- Opstarten van formeel overleg over collectievorming en –mobiliteit, depotwerking en publiekswerking met de collega's van de regionale professioneel aangestuurde musea: <u>stadsmuseum Lokeren en Erfgoedhuis Hof ter Welle Beveren</u>	Evaluatie van samenwerking met 2 professioneel gerunde musea in de regio	2020-2022
A3- Betrekken van professionele en niet-professionele organisaties bij de heroriëntatie en herinrichting <u>regionale component van het SteM</u> (collectiestukken en verhalen van organisaties integreren in de nieuwe verhaallijnen) en het organiseren van <u>extra murosprojecten</u> .	Aantal ingrepen in de museale opstelling van het SteM en aantal extra murosprojecten	2020-2021

SD3 Het museum concentreert haar werking op de museumsite Zwijgershoek die de 'hotspot' wordt van het regionale erfgoed.

OD1 Het museum wil een masterplan van het binnenstedelijk gebied Zwijgershoek dat moet leiden tot een veel grotere zichtbaarheid en bereikbaarheid van de museumsite door een betere signalisatie, het wegnemen van fysieke drempels en de integratie van de museumgebouwen in de parkzone.

ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Aansturen op de <u>opstart</u> van een stadsvernieuwingsproject Zwijgershoek: actieve inbreng van musea, het onderwijs (Portus Berkenboom) en partners op de site, al van in de studiefase	Monitoren van opstart, vordering en doorlooptijd van studiefase en realisatie stadsvernieuwing	2019-2021
Ondersteunen van de <u>dialogoog</u> met het publiek door gastheer te zijn voor inspraakmomenten	Metten van participatie bij inspraak in studiefase	2019-2021
Bouwkundige en groene ingrepen en aangepaste signalisatie laten uitvoeren conform het uitgewerkte <u>scenario</u>	Publieksonderzoek voeren na concrete uitwerking van het stadsvernieuwingsproject	2022-2023

OD2 Het profiel van de museumsite wordt verscherpt door een upgrade van het merk 'Stedelijke Musea Sint-Niklaas' en een aangepast marketing- en communicatieplan en –instrumenten.

ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- <u>Updaten</u> naamgeving, huisstijl & vormgeving, logo	Resultaten diepte interviews en publieksonderzoek	2020-2021
A2- Uitwerken <u>on line communicatiestrategie</u> : (na jaren uitstel wegens externe omstandigheden): een performante website, on line nieuwsbrief en rationele doelgerichte inzet van sociale media	Responsmeting op e-zine #bezoekers website	2020-2021
A3- Uitwerken <u>print communicatiestrategie</u> : promocampagne vaste collecties, draaiboek expo's en activiteiten, mediaplanning 'point of sale' en advertenties	Doelgroepenanalyse na uitvoeren verschillende stappen van on line en print communicatiestrategie	2018-2019
A4- Monitoren van bezoekers – doelgroepen: structureel <u>publieksonderzoek</u>	Resultaten publieksonderzoek	2019-2023

SD4 Maatschappelijke ontwikkelingen, zowel op regionaal als mondiaal vlak, krijgen meer weerklink in de vaste en tijdelijke presentaties van het museum.

OD1 Externe curatoren en/of ambassadeurs leggen linken tussen de erfgoedcollecties (roerend en immaterieel) en het heden.

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Het museum schakelt een externe curator in om een hedendaagse invulling van het <u>Huis Janssens</u> te begeleiden	Voortgangsrapportering eindrapport	2019-2021
A2- Het museum schakelt een externe curator in om een hedendaagse invulling van <u>SteM</u> Zwijgershoek te begeleiden	Voortgangsrapportering eindrapport	2019-2021

OD2 Publieksgerichte activiteiten geven kritische duiding bij de hedendaagse maatschappelijk-technologische ontwikkelingen in de wereld.

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
Het museum programmeert <u>Mercatorlezingen</u> rond historische en wetenschappelijk-technologische onderwerpen	aantal lezingen responsmeting op lezingen	2019-2023

SD5 Het museum wil een gastvrij cultuurhuis zijn voor iedereen.**OD1 Met partners uit verschillende sectoren en stadsdiensten wil het museum drempels wegnemen opdat mensen uit stad en streek kunnen participeren aan het museumgebeuren.**

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1-Het museum organiseert <u>overleg</u> met partners rond <u>participatie</u> en <u>publiekswerking</u>	Frequentie overleg Verslaggeving	2018-2019
A2-Met inbreng van de partners wordt een concept rond <u>participatie</u> en de <u>publiekswerking</u> door het museum uitgewerkt	conceptnota	2018-2019

OD2 Het museum werkt aan een verdere uitbouw van een sterk netwerk met partners om op structurele basis samen te werken aan een gevarieerd kwaliteitsvol programma naar individuele bezoekers, scholen en groepen toe.

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1-Het museum actualiseert bestaande <u>samenwerkingsverbanden</u> en zoekt nieuwe partners om mee samen te werken	Aantal contacten verslaggeving	2018-2023
A2- Het museum <u>overlegt</u> op structurele basis met partners rond programmatie	Frequentie overleg Verslaggeving	2019-2023
A3- Samen met partners <u>organiseert</u> het museum een gevarieerd programma	Aantal activiteiten Aantal bezoekers	2019-2023

OD3 Samen met de welzijnssector wil het museum een brug bouwen tussen erfgoed en de zorgsector door het maken van aangepaste programma's.

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Museummedewerkers volgen <u>opleidingen</u> rond erfgoed en mensen met een beperking of een psychische kwetsbaarheid	Aantal vormingen	2018-2019
A2- Het museum organiseert overlegmomenten met collega's van het Welzijnshuis en medewerkers uit de <u>welzijnssector</u>	Frequentie overleg verslaggeving	2018-2019
A3- Een <u>programma</u> voor mensen met een beperking (visueel, auditief, motorisch, mentaal,...) en mensen met een psychische problematiek en hun mantelzorgers wordt uitgerold	Aantal projecten Aantal bezoekers	2019-2023

OD4 Het educatief aanbod van het museum wordt verder up to date gehouden door het volgen en toepassen van de nieuwste ontwikkelingen uit het onderwijsveld.

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Contacten en <u>samenwerkingsverbanden</u> bij activiteiten met het onderwijsveld	Aantal projecten Aantal bezoekers	2019-2023

intensifiëren		
---------------	--	--

OD5 Het museum wil zijn rol als goede gastheer blijven opnemen voor verenigingen, ondernemingen, instellingen en stadsdiensten die een activiteit op de museumsite willen organiseren.

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Het museum biedt <u>logistieke</u> ondersteuning en een goede <u>infrastructuur</u>	Budget & personeelsinzet	2019-2023
A2- Werkprocessen rond activiteiten door derden in het museum worden <u>geformaliseerd</u>	rapport	2018-2019

OD6 Het museum blijft verder inzetten op het inschakelen en begeleiden van vrijwilligers bij de werking in en rond de museumcollecties.

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Het museum formuleert een <u>concept</u> rond projectmatige inzet van vrijwilligers	conceptnota	2018-2019

OD7 Onder het motto 'Beter een goede buur dan een verre vriend' wil het museum verder uitgroeien tot een aangename buurtplek waar omwonenden elkaar kunnen ontmoeten.

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Het museum <u>overlegt</u> met buurtwerkers om de buurbewoning in kaart te brengen	Frequentie overleg verslaggeving	2018-2019
A2- Het museum organiseert <u>activiteiten</u> voor haar buurtbewoners	Aantal projecten Aantal bezoekers	2019-2023
A3- Een <u>museumcafeteria</u> wordt ingericht waar buurtbewoners elkaar kunnen ontmoeten	Budget Resultaat openbare aanbesteding #klanten combineren cafeteria met museumbezoek	2021

SD6 Met een realistische bedrijfsvoering als voornaamste doel waarborgt het stadsbestuur de noodzakelijke exploitatiemiddelen en investeringen voor de dagelijkse werking, het personeelskader en de zorg voor collecties en gebouwen.

OD1 De lange termijn tentoonstellingsplanning (ingrepen in de permanente presentaties en tijdelijke tentoonstellingen) is gebaseerd op een gedegen structurele financiële onderbouw.

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Het stadsbestuur blijft garant staan voor voldoende <u>financiering</u> van expo's en (her)inrichting van permanente presentaties.	budget	2020-2023
A2- De musea boren verder <u>alternatieve financieringsvormen</u> aan voor de werking (projectsubsidies, private sponsoring in natura / speciën, mediadeals)	#alternatieve financieringen #nieuwe mediadeals rond grote projecten	2019-2023
A3- De <u>budgetten voor communicatie</u> (naambekendheid, vaste collecties en tijdelijke projecten) worden gevoelig uitgebreid.	Budget Responsmeting op campagnes	2020-2023

OD2 Het personeelskader wordt op een aanvaardbaar niveau gehouden om de verschillende museale functies en de nieuwe functie 'participatie' met een goed rendement te kunnen uitvoeren.

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- Het <u>organogram</u> met de verschillende functieniveaus omgezet in full time equivalenten (zoals vastgesteld door de gemeenteraad in augustus 2015) wordt zo secuur mogelijk ingevuld. (inclusief tijdige opvolging bij pensionering, vervangingen bij langdurige ziektes en loopbaanonderbreking van medewerkers, enz)	Invulling personeelskader	2019-2023
A2- Het museum blijft vragende partij voor een <u>tweede functie op A-niveau</u> om onder meer de landelijke ambities van het Mercatormuseum te kunnen realiseren	Invulling personeelskader	2020
A3- Het museum kiest bewust voor <u>alternatieve inzet van medewerkers</u> bijvoorbeeld vrijwilligers, free lance educatieve medewerkers en curatoren,...	#aanstellingen free Lance medewerkers en externe curatoren Evaluaties opdrachten	2019-2023
A4- Het museum handhaaft de bestaande interne <u>overlegstructuren</u> , maakt meer tijd en ruimte voor reflectie inzake bepaalde museale problematieken en neemt actief deel aan andere stedelijke overlegstructuren.	Verlaggeving Actieplannen Resultaten overleg	2019-2023

OD3 Het stadsbestuur houdt de investeringen en het onderhoud van een duurzame museale infrastructuur op peil.

- ACTIES	INDICATOREN	MJP
A1- In overleg met diverse partners wordt de binnenrestauratie van het <u>Huis Janssens</u> tot een goed einde gebracht. De binnenrestauratie staat in functie van de herwaardering van het bouwkundig erfgoed, de invulling van een aantrekkelijke museale presentatie en de toegankelijkheid voor kleinschalige culturele activiteiten	Zichtbare resultaten herinrichting Publieksonderzoek na herinrichting	2019-2021
De musea investeren in herbruikbare tentoonstellingsmaterialen, LED-verlichting, <u>duurzame</u> HVAC (onder meer vervanging verwarmingsketels museumsite Zwijgershoek) en depotinrichting die de gemiddelde museale normen haalt.	Budget Resultaten aanbestedingsprocedures Resultaten klimaatmetingen	2019-2023
De <u>lange termijn onderhoudscontracten</u> voor HVAC, elektriciteit, liften en grote werktuigen en museumbeveiliging krijgen de noodzakelijke updates.	Overeenkomsten met externe aanbieders	2019-2023

Lange termijn (tentoonstellings)planning en site-management

2018

- COM: communicatieplan en implementatie vaste collectie
- De Grote Oorlog: stereoscopisch filmproject Drossens (juni-sept) (in onderzoek)
- IEC: Jozef De Beule (ism Stadsarchief) (najaar)
- MERC: De Nederlanden overzee (sept – dec)

2019

- COM: nieuwe website + E-ZINE
- IEC: Internationale Exlibriswedstrijd 2019 + expo (voorjaar)
- MERC: carto-expo
- Huis janssens: voorbereiding invulling
- SteM: voorbereiding nieuwe invulling

2020

- IEC: overdracht collectie naar andere stedelijke instelling (voorjaar)
- Salons: overdracht naar andere stedelijke instelling / partner (voorjaar)
- MERC: carto-expo
- Huis janssens: voorbereiding invulling
- SteM: voorbereiding nieuwe invulling

2021

- 100 jaar Wase Kunstkring – inzet collectie schilderkunst – grafiek uit het Waasland (voorjaar)
- Huis Janssens: start exploitatie (voorjaar)
- SteM: start exploitatie nieuwe invulling (najaar)
- MERC: carto-expo

2022

- MERC: carto-expo
- Voorbereiding expo 'de hemel' (werktitel) (satelliet- en luchtfotografie en toepassingen, ballonvaart, kunst...)

2023

- Expo 'de hemel' (werktitel) (najaar)
- MERC: carto-expo
- Huis Janssens: voorbereiding invulling 2

7.Begroting 2019-2020 - extrapollatie 2021-2027

Vooraf:

De Gemeenteraad (als inrichtende macht van de stedelijke musea) heeft een lange termijnbegroting (BBC) goedgekeurd tot 2020. Deze wordt in het beleidsplan opgenomen. Door extrapollatie kan dit budget gelden voor de periode 2021-2027, maar dit kan pas worden goedgekeurd door de nieuwe coalitie na de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2018. Wel wordt in de exploitatie een verhoging (verdubbeling) van het communicatiebudget gevraagd om de doelstellingen (vooral de landelijke ambities van het Mercatormuseum) te kunnen realiseren. Verder worden ook voldoende middelen gevraagd voor investeringen in de herinrichting van het SteM en de museale inrichting van het Huis Janssens.

Actie-nummer	Actie omschrijving	Mjp 2019	Mjp 2020	Budgetcode	Omschrijving actieplan
201814332 2	Innen van ontvangsten van verhuringen van lokalen van de musea	500	500	2018/70000310/CVO/0700/01 - Verhuringen onroerende goederen/Musea/Publiekswerking musea	APR01. Algemeen beleid en veiligheid regulier beleid.
201814209 4	Het Huis van de Sint van het Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen in de Salons Voor Schone Kunsten in de Stationsstraat logistiek, financieel en personeel ondersteunen.	13.000	13.000	2018/74700900/CVO/0710/02 - Overige diverse opbrengsten/Feesten en plechtigheden/Feestelijkheden	AP137. Het elan van Sint-Niklaas als dé stad van de Sint vergroten.
201814167 4	Organiseren van publieksgerichte museumactiviteiten (lezingen, demonstraties) en vrijwilligerswerk	10.020	10.020	2018/61340000/CVO/0700/01 - Erelonen en vergoedingen voor optredens en auteursrechten/Musea/Publiekswerking musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.

2018141677	Ondersteunen van de werking van de vriendenkring Opdonder4	0	0	2018/64900900/CVO/0700/01 - Andere toegestane werkingssubsidies - niet verplicht/Musea/Publiekswerking musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.
2018141678	Organiseren van tweejaarlijkse exlibriswedstrijd (onpare jaren)	720	720	2018/61330000/CVO/0700/99 - Erelonen en vergoedingen voor commissies, jury- en adviesraden en voor selectie personeel/Musea/Overige van musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.
2018141689	Aanvullen van de wetenschappelijke documentatie	3.500	3.500	2018/61410900/CVO/0700/99 - Overige administratiekosten/Musea/Overige van musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.
2018141695	Organiseren van tijdelijke tentoonstellingen	10.500	10.500	2018/61450100/CVO/0700/01 - Beurzen en tentoonstellingen/Musea/Publiekswerking musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.
2018141700	Organiseren van educatieve en publieksgerichte activiteiten	2.500	2.500	2018/61410900/CVO/0700/01 - Overige administratiekosten/Musea/Publiekswerking musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.

2018141703	Uitgeven van gedrukt promotiemateriaal	2.000	2.000	2018/61410600/CVO/0700/01 - Administratief drukwerk door derden/Musea/Publiekswerking musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.
2018141706	Organiseren van communicatie en promotie voor de museumwerking	17.500	17.500	2018/61460100/CVO/0700/01 - Publiciteit, advertenties en info/Musea/Publiekswerking musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.
2018141712	Onderhouden en conserveren van museumcollecties	5.500	5.500	2018/61501550/CVO/0700/99 - Overige technische kosten en materiaal - non food/Musea/Overige van musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.
2018141718	Technisch realiseren van tijdelijke tentoonstellingen	7.500	7.500	2018/61501550/CVO/0700/01 - Overige technische kosten en materiaal - non food/Musea/Publiekswerking musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.
2018141720	Onderhouden en herstellen van technisch materiaal door derden	1.000	1.000	2018/61501300/CVO/0700/01 - Onderhoud en herstelling technisch materiaal/Musea/Publiekswerking musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.
2018141721	Uitreiken van prijzen internationale exlibriswedstrijd (onpare jaren)	7.000	7.000	2018/61440200/CVO/0700/99 - Relatiegeschenken en prijzen/Musea/Overige van musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.

201814207 4	Aankopen en restaureren van museumobjecten	45.000	45.000	2018/27000000/CVO/0700/99 - Kunstpatrimonium en erfgoed/Musea/Overige van musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.
201814175 4	Verkopen van catalogi en museumpublicaties	5.000	5.000	2018/70000100/CVO/0700/01 - Verkoop van goederen/Musea/Publiekswerking musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.
201814175 8	Verkopen van toegangstickets en gidsbeurten	30.000	30.000	2018/70000800/CVO/0700/01 - Toegangsgelden en inschrijvingsgelden/Musea/Publiekswerking musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.
201814176 0	Ontvangen van provinciale werkingssubsidie ingevolge museumerkenning	125.000	125.000	2018/74050800/CVO/0700/99 - Bijdragen van de provincie voor de werkingskosten/Musea/Overige van musea	APR03. Cultuur, vrije tijd en onderwijs regulier beleid.

8. Museumcommissie en beleidsplanning 2016-2017

Sinds september 2016 werd de Museumcommissie volop betrokken bij het beleidsplanningsproces. In de schoot van de commissie werd een werkgroep beleid opgericht die enkele malen bijeengekomen is. Deze werkzaamheden monden uit in een eindverslag (05-09-2016). Verder ook als bijlage de volledige verslaggeving van de museumcommissies (M7-M10) die in de loop van 2017 grotendeels gewijd waren aan het beleidsplan.

8.1. Werkgroep Beleid op maandag 5 september 2016 om 20 uur.

Aanwezig : Chris De Beer, Kristof Van Gansen, Jack Van Peer, Jan Meganck, Luc Van Meervenne en Lucien Bats.

Verontschuldigd: Nelly Maes, Karel Noppe

Deze werkgroep heeft de intentie een advies te geven voor het komende beleidsplan 2019 – 2023, wij proberen begin 2017 klaar te zijn met onze adviezen.

Wij streven naar een ambitieus beleidsplan.

In de eerste bijeenkomst was het de bedoeling een aanzet te geven over 4 punten :

- Investeer in Zwijgershoek.
- Mercator is een sterke collectie.
- De Exlibris collectie is internationaal belangrijk.
- Het breigoedmuseum als archeologisch erfgoed.
- Wat met de Salons?

Op de eerste nota kwam er vanuit Nelly Maes de volgende opmerking :

“We hebben destijds een heroïsche strijd gevoerd voor het behoud van het huis Janssens, de Salons als gebouw en cultuursite, met een vaste collectie en tal van activiteiten”. Nelly verwees nog naar het belang van de inzet van vrijwilligers op model in Den Bosch.

Onze werkgroep vindt dat hier heel veel waarheid in zit. Wij kunnen ons vinden in de invulling voor de Salons als culturele site met tal van concerten en lezingen uitgebaat door het Cultuurcentrum. Maar daarnaast zou deze site moeten blijven voor het onderbrengen van de vaste collectie “Mattijs – Vanneste” als aankleding van dit statige herenhuis. Op de benedenverdieping kunnen de initiatieven zoals “Salons in jonge handen” en andere tijdelijke tentoonstellingen in samenwerking met o.a. Warp en Bleek plaats vinden.

Deze verenigingen kunnen voor deze tijdelijke tentoonstellingen als curator optreden en instaan voor de openingsuren.

Ook de functie van het Huis van de Sint moet blijven (zeer sterke troef met ongeveer 35.000 bezoekers tussen 12 november en 6 december).

Deze werkwijze zou inspelen op de actuele vraag van museumbezoekers..

Volgens Luc zou men uit de bestaande depot kunnen starten en op basis van een uitgekozen werk (als kapstok) een tentoonstelling opbouwen met ander werk.

Wij blijven verder bij onze eerste standpunt om het beleidsplan zo sterk mogelijk op te bouwen.

Als men een beleidsplan moet opmaken voor de komende jaren moeten wij rekening houden met de rol die de Provincies daarin gaan spelen. Wij krijgen nu op basis van de huidige evaluatie € 125.000. Neemt de Vlaamse regering dit in de toekomst over? Wij blijven ons hierover vragen stellen rekening houdend met de huidige besparingen.

Moet het SteM in dit regionaal verhaal niet meer op regionale erfgoed mogelijkheden inspelen? Wij zijn tenslotte een regionaal museum. En ook het Erfgoeddecreet is daar duidelijk in. Wij hebben momenteel 5 collecties in het museum die vooral gekoppeld zijn aan partners onder aparte vzw structuren. De Mercatorcollectie is voor een groot deel gelinkt aan de KOKW. De archeologische verhaallijnen aan Erfpunt, het Breigoed aan de vzw Breimuseum en de Exlibris-collectie aan Graphia.

Er is volgens Kristof momenteel zelfs een werkgroep bezig om een vaste collectie over Sint-Nicolaas samen te stellen met locatie in de Cipierage. Ook het Mercatormuseum zou daar kunnen gepromoot worden.

Wij stellen ons hier wel de vraag of een bezoekerscentrum dat vooral wil instaan voor de promotie van ons Museumonderdeel "Mercator en het huis van de Sint" niet beter bij het infopunt voor Toerisme blijft.

Een bijkomende vraag die de werkgroep zich stelt is wat met het huis Janssens? Volgens Chris is hierover een overeenkomst die bepaalt dat de KOKW zijn zetel hier moet blijven houden en waarin gesteld wordt dat de koppeling met het Mercatormuseum een perfecte link is. Hierover zijn wij het eens.

Aansluitend met onze eerste stelling, laat Chris weten dat het huis Janssens een semi open huis zal worden. De Vlaamse zaal kan gebruikt worden voor lezingen, het gelijk vloer zal de KOKW een tijdelijke tentoonstelling kunnen organiseren, de bibliotheek blijft en ook de link met het Mercatormuseum blijft behouden. (Alles berust op een overeenkomst uit 1962)

Voor het overige blijven wij met de adviezen uit de eerste bijeenkomst:

1. Investeren in Zwijgershoek: Wij gaan er vanuit dat de verhaallijnen in samenwerking met Erfpunt zelfs op korte termijn kunnen gerealiseerd worden. (In samenwerking met Inge Baetens die hierover reeds een nota heeft gemaakt) Voor het Breigoedmuseum is het belangrijk dat er gedacht wordt aan opleiding van technisch personeel; zo kan het machinepark blijven draaien. Ook enige educatieve opstelling is hier aan de orde. Volgens Chris moeten wij ons ook de vraag durven stellen welke ambities wij hebben met het onroerend erfgoed. Andere vragen over de Zwijgershoeksite is wat met de grote zaal als die door het Cultuurcentrum gerund wordt. Wij zijn van oordeel dat deze voor tijdelijke grote tentoonstellingen moet blijven gebruikt worden. Dit is nu eenmaal de grote troef om publiek aan te trekken van buiten Sint-Niklaas. Voor de andere collecties moeten wij vooral inspelen op groepen en diverse vormen van publiekswerking.
2. Mercatormuseum: dit is voor ons de sterkste troef die wij hebben: een mooi opgestelde zaal. Wij moeten hier vooral meer middelen hebben voor promotie en voor tijdelijke initiatieven.
3. Het exlibris: hier zou meer aandacht moeten zijn voor de thema gerichte tentoonstellingen. Volgens Jack (Graphia) zouden uitwisselingsprojecten de bekendmaking van deze uitermate belangrijke collectie kunnen versterken. Wij moeten hiervoor natuurlijk voldoende personeel kunnen inzetten. Volgens Marc zouden cursussen 'drukken op de drukpers' enz. moeten uitgebreid worden.
4. De kunstcollectie die nu is ondergebracht is in de Salons zoud een plaats moeten kunnen krijgen op de site op Zwijgershoek. (misschien is enige herschikking of uitbreiding nodig.) Wij blijven ons de vraag stellen of men voldoende ruimte heeft voor verdere ontwikkeling.

Algemeen besluit van deze bijeenkomsten: samenwerken met de betrokken groepen in het museum is heel belangrijk. De band met de KOKW, de vzw Breimuseum, en Graphia versterken. Verder stellen wij vast dat de Stedelijke Musea Sint-Niklaas in grote mate beantwoorden aan de criteria voor een regionaal niveau en voor de huidige werkingssubsidies. Deze werkgroep stelt ook vast dat de huidige site dringend moet worden aangepakt: er is een achterstand in het onderhoud van het gebouw. Wij stellen verder vast via het organigram dat het personeel in aantal zal verminderen en dit is in een verfrissende visie een slecht begin.

Een belangrijke aanvulling in ons advies zijn de promotiemiddelen. Als wij ons als regionaal museum van een centrumstad willen profileren moeten er meer financiële middelen komen voor promotie in belangrijke weekbladen, TV en andere mediakanalen.

Ook moet het personeelskader blijvende vorming genieten en zou men aandacht moeten hebben voor volgende profielen een (extra) techniker voor het breimuseum, een techniker voor de drukkunst in het Exlibriscentrum en een medewerker die zich inspannt voor de communicatie via nieuwe media.

De bedoeling is nu deze eerste aanzet voor een nieuw beleidsplan voor te leggen aan de museumcommissie op 10 oktober 2016. Nadien bepalen wij hoe deze werkgroep verder werkt aan een advies voor het komende beleidsplan.

Voor verslag 05-09-2016

8.2. Verslag Museumcommissie 7

contactpersoon: Greet Polfliet, adviseur, 037783457, greet.polfliet@sint-niklaas.be

plaats **datum**
SteM Zwijgershoek, 13-02-2017, 20.00

aanwezig

Tom Anthuenis, Lucien Bats, Inge Baetens, Ward Bohé, Gerry Bontinck, Annemie Charlier, Chris De Beer, Roland De Meerleer, Anneke Luyckx, Nelly Maes, Jan Meganck, Herman Paternoster, Greet Polfliet (*verslag*), Hilde Reyniers, Koen Rumes, Marc Steels, Bart Thiron, Wouter Van Bellingen, Kristof Van Gansen, Jack van Peer, Gerrit Van Puyvelde

verontschuldigd

Marcella Piessens, Geert Vandenhende, Kris Van der Coelden, Luk Van Meervenne, Karel Noppe

afwezig

agenda

1. Vacature ondervoorzitterschap
2. Collectiebeleid: restauratie en verwerving
3. Evaluatie bezoeken musea 2016
4. Actieplan 2017
5. Tentoonstellingen 800 jaar Sint-Niklaas
6. Breimuseum vzw
7. Museumbeleid: werkwijze en timing beleidsplan 2019-2023
8. Varia

opvolging

Voorzitter Lucien Bats verwelkomt de aanwezigen en vraagt het verslag van vorige vergadering goed te keuren. Wouter Van Bellingen merkt op dat het verslag pas in januari werd verspreid terwijl erin gevraagd werd opmerkingen aan de werkgroep beleid te bezorgen tegen eind november. Nelly Maes vraagt om de nota van Inge Baetens in verband met de herinrichting van SteM Zwijgershoek – waarvan in dit verslag ook sprake – aan alle commissieleden te bezorgen. Inge Baetens stelt voor om de toelichting die zij wenst te geven bij het beleidsplan van Erfpunt op de volgende vergadering van de museumcommissie te agenderen.

Het verslag van de vergadering van de museumcommissie van 10 oktober 2016 wordt goedgekeurd.

Lucien Bats verwelkomt twee nieuwe vertegenwoordigers nl. Bart Thiron, die zijn overleden vader Richard vervangt; en Anneke Luyckx, die Guido Vergult vervangt.

1. Vacature ondervoorzitterschap

Er werden twee kandidaturen ingediend, met name door Chris De Beer en Inge Baetens. Aangezien Inge haar kandidatuur intrekt, moet er geen stemming georganiseerd worden. Chris De Beer wordt ondervoorzitter van de museumcommissie

2. Collectiebeleid: restauratie en verwerving

- Voor de tweede fase van de restauratie van het Onze-Lieve-Vrouwbeeld van Lucas Faydherbe diende restaurateur Lode De Clercq een offerte in. Het college bevestigde deze opdracht voor een totaal bedrag van 7.598,80 EUR, BTW inbegrepen. De tweede fase wordt grotendeels afgewerkt in het open depot, waar het beeld nu staat opgesteld.
- Het museum ontving vanwege de afdeling restauratie/conservatie van de UA Antwerpen (o.l.v. docenten Patrick Storme en Charles Indekeu) een rapport met de resultaten van het (gratis) vooronderzoek van het Reynaertscribaan. Voor de eigenlijke behandeling kan aanvragen, moet een overeenkomst worden afgesloten. Deze wordt voorgelegd aan de gemeenteraad van 24 februari a.s. De restauratie wordt geraamd op 2.740 EUR, BTW inbegrepen.
- Qua verwervingen zijn er alleen de inzendingen voor de internationale exlibriswedstrijd die op 1 februari door de jury werden beoordeeld. Er waren 295 deelnemers met 799 geregistreerde inzendingen, verstuurd uit ongeveer 41 landen.

3. Evaluatie bezoekerscijfers 2016

Ward Bohé geeft een overzicht van de bezoekerscijfers van het afgelopen jaar, die een duidelijke stijging vertonen. Mogelijke verklaringen zijn: de derde editie van Coup de Ville, het veelvoud aan tijdelijke tentoonstellingen en het aantal bezoekende groepen en scholen dat zich heeft geconsolideerd. De cijfers moeten nog intern verder bestudeerd en geëvalueerd worden.

Het globale totaal (26.258) mag vergeleken worden met het cijfer van andere regionale musea zoals Turnhout (ca. 25.000), Stadsmus Hasselt (16.000) en Dendermonde (12.800). De verhouding individuele bezoekers-groepen is ongeveer 70% - 30 %.

Roland De Meerleer informeert hoe de promotie naar scholen wordt gevoerd. Hij twijfelt aan het succes van folders verspreiden in bibliotheken, gelet op het overaanbod.

Algemeen richt het museum zich op de scholen in de regio Waasland, maar voor het Mercatormuseum wordt er ook via de overkoepelende Vereniging Leerkrachten Aardrijkskunde specifiek promotie gevoerd. Het resultaat schommelt tussen 240 à 270 schoolbezoeken.

Nelly Maes vindt dat er weinig groepen zijn (89) en veel tentoonstellingen en stelt voor de tentoonstellingen langer te laten lopen en er meer promotie voor te maken.

Ook Lucien Bats merkt op dat het promotiebudget in feite te laag is. Wel kan maximaal worden ingezet op sociale media en toeristische beurzen, dit laatste dan vooral om groepen aan te trekken.

Ward Bohé stelt dat het museum geen budget heeft voor advertenties in weekbladen zoals Knack. Wel werden de folders van vier tijdelijke tentoonstellingen via het Aeolus-netwerk verspreid naar Oost-Vlaamse musea, bibliotheken en grote cultuurinstellingen in kunststeden. Voor het project rond lingeerie werd bijkomend promotie gevoerd via de stadsbussen. Het verenigingsleven wordt moeilijk bereikt, allicht een gevolg van het grote en dus versnipperde aanbod.

Inge Baetens vraagt een apart overzicht van de boekingen voor de ateliers Erfpunt.

Chris De Beer vraagt de thema's van de rondleidingen te linken aan de respectieve museumcollecties.

Lucien Bats feliciteert de museumploeg met de behaalde cijfers en wijst ook op de impact van Opdonder4, met drempelverlagend effect en herhaalbezoek.

Wouter Van Bellingen vindt het puik werk vanwege het beperkte team. Vergeleken met 800 jaar stad zou er meer budget moeten zijn om de regionale functie uit te spelen. Jack van Peer heeft dit nog gehoord en vindt het terug in het provinciale advies, maar het zijn de politieke verantwoordelijken die hiervoor moeten zorgen. Volgens Wouter

moeten de vertegenwoordigers van de politieke partijen die in de museumcommissie zetelen hun werk doen en ervoor zorgen dat er een draagvlak is om bijv. meer middelen te vragen voor het museum en voor cultuur in het algemeen.

4. Actieplan 2017

De leden van de commissie ontvingen vooraf het actieplan. Nelly Maes vraagt om samen te vatten hoe er geantwoord werd op de eisen van de provincie. Zij mist concrete voorstellen en ziet liever een beknopte vorm.

Ward antwoordt dat het format en het theoretisch kader waarin het actieplan zit juist opgelegd worden door de provincie en vertrekken vanuit de basisfuncties van het museum die in het beleidsplan zijn opgenomen. In de toekomst zal het beleidsplan wel veel beknopter moeten.

Alhoewel de termijn van uitvoering van het huidige beleidsplan nog maar halfweg is, zijn de musea nu reeds verplicht een nieuw beleidsplan voor te bereiden (tegen 1 november), terwijl de uitvoeringsbesluiten nog niet klaar zijn. In 2017 wordt iets minder ingezet op communicatie en meer op productie, omwille van de tentoonstellingen rond 800 jaar stad, waarvoor de communicatie centraal wordt aangestuurd.

Nelly Maes pleit opnieuw voor een maximale inzet van vrijwilligers (naar Nederlands voorbeeld). Schepen Charlier antwoordt dat het werken met vrijwilligers in Nederland niet te vergelijken is met ons systeem, vooral omdat het daar meer lucratief is (tot 150 EUR/maand).

Chris De Beer waarschuwt voor eventuele concurrentie met het verenigingsleven, waar vrijwilligers meestal pro deo werken en dus al moeilijker te recruterend zijn.

5. Tentoonstellingen 800 jaar Sint-Niklaas

Het museum levert een bijdrage voor de twee tentoonstellingen:

80 topstukken 1217-2017 – feestzaal stadhuis – 6 oktober tot 4 november 2017

De selectie van de objecten en documenten is zo goed als afgerond. Binnenkort wordt het plan met de lay-out gemaakt.

Zijde gij ook van Sinnekloas? – tentoonstellingszaal Zwijgershoek – 26 augustus tot 19 november 2017.

Er wordt aan de scenario's gewerkt en beeldmateriaal wordt geselecteerd. Participatie van de burger is voorzien onder de vorm van een oproep om foto's met herkenbare straatbeelden in te leveren. Voor de decorbouw zullen waarschijnlijk enkele jobstudenten kunnen ingezet worden.

6. Breimuseum vzw

Michel Bruwiere is de voorzitter van de nieuwe vzw-structuur. Lucian Bats blijft optreden als verbindingspersoon tussen de stad en de vzw. Er zal opnieuw een Dag van de Brei georganiseerd worden op zondag 17 september 2017. De financiële reserve van de vzw kan ter beschikking gesteld worden voor bijv. onderdelen van machines.

7. Museumbeleid

De leden van de commissie ontvingen vooraf het advies van de werkgroep musea van de provinciale adviesraad cultuur dd. 20 december 2016, met tips inzake de museumwerking. Niemand van de aanwezigen heeft hierop iets aan te merken.

Ward Bohé licht het planningsproces toe dat in aanloop naar het nieuwe beleidsplan 2019-2023 zal gevolgd worden (zoals het trouwens door FARO, het overkoepelend steunpunt voor de erfgoedsector, wordt aanbevolen). Er zijn o.a. bilaterale gesprekken voorzien met belanghebbende partners, andere stadsdiensten en enkele musea van

vergelijkbare schaal. Inge Baetens merkt op dat Erfpunt ook eerder stakeholder is omwille van de collecties en de activiteiten.

Wouter van Bellingen heeft volgende suggesties:

- voor het publieksonderzoek niet alleen mensen bevragen die de musea bezoeken, maar ook inwoners die **niet** komen;
- ook andere stadsdiensten bevragen naast die waarmee reeds wordt samengewerkt;
- museum M (Leuven) betrekken (cfr. suggestie provincie);
- gemeenteraadscommissie cultuur samenbrengen en informeren;
- gesprek aangaan met het provinciaal en het Vlaams niveau.

Nelly Maes vindt het belangrijk om 1 maal per jaar met afgevaardigden van de museumcommissie de gemeenteraadscommissie cultuur bij te wonen.

Lucien Bats stelt dat de leden van de gemeenteraadscommissie kunnen uitgenodigd worden voor de vergadering van de museumcommissie.

Schepen Charlier vindt dat de politieke fracties via hun vertegenwoordigers in de museumcommissie voldoende kunnen ingelicht en bevroegd worden. Het is net de bedoeling van hun afvaardiging in de museumcommissie dat zij het museumbeleid opvolgen en adviseren en terugkoppelen naar hun partij.

8. Varia

- Nelly Maes vraagt aandacht voor het **verwervingsbeleid**. Het museum zou niet enkel moeten afwachten wat aangeboden wordt, maar proactief de markt moeten verkennen en zelf het initiatief nemen.
- In verband met de opmerking in het provinciaal advies rond de mogelijke verwerving van het interieur van de oude **drogisterij De Walvis** wijst zij op de lege ruimten op de bovenverdiepingen van de Salons en op een vroeger idee om daar 'kabinetten' in te richten. Zou het geen leuk idee zijn om daar het oude winkelinterieur te kunnen bewaren?
- Bart Thiron van het Pijp- en Tabaksmuseum deelt mee dat de nieuw opgerichte vzw het museum nieuw leven wil inblazen. De plannen zijn: het Reynaertsalon opfrissen, meer activiteiten organiseren, samenwerken met de muziekacademie onder de vorm van kleine concerten in het museum, op sociale media actief zijn, dit alles onder de voorwaarde van financiële haalbaarheid.

Volgende vergaderingen: 17 mei en 21 juni 2017. Deze vergaderingen zijn belangrijk omwille van de voorbereiding van het beleidsplan.

8.3. Verslag Museumcommissie 8

contactpersoon: Greet Polfliet, adviseur, 037783457, greet.polfliet@sint-niklaas.be

plaats **datum**
SteM Zwijgershoek, 17-05-2017, 20.00

aanwezig

Tom Anthuenis, Lucien Bats, Inge Baetens, Ward Bohé, Annemie Charlier, Chris De Beer, Roland De Meerleer, Jan Meganck, Herman Paternoster, Greet Polfliet (*verslag*), Hilde Reyniers, Marc Steels, Wouter Van Bellingen, Geert Vandenhende, Kris Van der Coelden, Jack van Peer, Gerrit Van Puyvelde

verontschuldigd

Gerry Bontinck, Nelly Maes, Karel Noppe, Marcella Piessens, Bart Thiron, Luk Van Meervenne

afwezig

agenda

9. Beleidsplan10. Collectiebeleid: verwerving en restauratie11. Tentoonstellingen 800 jaar Sint-Niklaas

opvolging

Voorzitter Lucien Bats verwelkomt de aanwezigen en meldt de vervanging van commissielid Michiel De Malsche door Maaïke Dickx, die aan het college nog wordt voorgelegd.

Het verslag van de vergadering van de museumcommissie van 13 februari 2017 wordt goedgekeurd.

9. Beleidsplan 2019-2023

Ward Bohé deelt mee dat de termijn voor het indienen van het nieuwe beleidsplan is verschoven naar 15 januari 2018, omdat de uitvoeringsbesluiten bij het nieuwe decreet pas recent zijn verschenen. De museumstaf formuleerde reeds de missie en de visie die de rode draad van het volgende beleidsplan zullen worden.

De bedoeling van deze vergadering is een aantal grote lijnen vast te leggen, rekening houdend met het resultaat van de bevraging van partners en belanghebbenden.

Verslag gesprekken stakeholders

De museumploeg had de afgelopen weken een gesprek met 19 stakeholders: stadsdiensten waarmee nauw wordt samengewerkt, museumpartners/eigenaars van collecties en andere belanghebbenden. Telkens werden dezelfde zeven vragen gesteld (bijlage). Bijkomend had een gesprek plaats met prof. Philippe De Maeyer (UGent) over de mogelijkheden tot samenwerking tussen de universiteit en het Mercatormuseum, waarbij een aantal interessante voorstellen voor tijdelijke tentoonstellingen aan bod kwamen. Van elk gesprek werd een verslag gemaakt.

Ward licht het resultaat van de bevraging van de stakeholders toe aan de hand van een samenvatting met de meest geciteerde antwoorden, die ook aan de aanwezigen werd uitgedeeld. Zie bijlage.

Strategische keuzes museumstaf

Keuzes maken is het ordewoord en de museumstaf formuleerde een eerste aanzet voor een strategie, gebaseerd op eigen ervaringen en inzichten, rekening houdend met de aanbevelingen van de subsidiërende overheid en de bevraging van de stakeholders. Ward Bohé licht dit voorstel toe (bijlage).

De optie om de Salons als museum te verlaten is gekoppeld aan de heropening van Huis Janssens als museumsite. Na de buitenrestauratie volgt immers de interieurrestauratie waarvoor de Vlaamse overheid vanaf 2018 een restauratiepremie van 80 % heeft toegezegd. Het stadsbestuur heeft zopas beslist de resterende 20 % financiering te budgetteren.

Voorzitter Lucien Bats herinnert aan de aparte werkgroep beleid binnen de museumcommissie die in 2016 twee keer bijeenkwam en een verslag bezorgde aan alle leden. Niet alle opties die daarin werden aanbevolen komen overeen met hetgeen nu door de museumstaf wordt voorgesteld. Los van de bestaande realiteit moet de museumcommissie een maximaal scenario adviseren en bij het stadsbestuur aandringen op voldoende middelen en mensen om de ambities te realiseren. Zoniet voldoet de museumcommissie niet aan haar opdracht, aldus de voorzitter.

Geert Vandenhende merkt op dat het verslag van de gesprekken met de stakeholders niet mag gelezen worden als een waardeoordeel over de exlibriscollectie.

Inge Baetens vindt dat de strategische keuzes vooral op basis van de inhoud moeten gebeuren.

Wouter Van Bellingen vraagt naar het resultaat van de vraagstelling aangaande de waarden die het museum zou moeten uitstralen naar het publiek. Het meest werd genoemd (door 9 respondenten):

klantvriendelijkheid/openhuis/gastvrijheid/ontmoetingsplaats/laagdrempeligheid. Dan volgde (met 7 antwoorden): relevantie/historisch perspectief duiden/link heden-verleden/contextualiseren en actualiseren. Op de derde plaats volgden gelijkwaardig (telkens door 4 gesprekspartners genoemd): educatie (levenslang leren), samenwerken met partners (netwerken), zorg voor erfgoed en identiteit (lokaal verankerd, stadsfierheid).

Marc Steels vraagt naar de toekomst van het Huis Janssens. Er wordt nu meermaals gevraagd naar ruimtelijke ingrepen voor Zwijgershoek, terwijl een vroeger plan om de museumgebouwen van Zwijgershoek en Zamanstraat beter te integreren, meer groen te voorzien enz. nooit werd gerealiseerd. Het realiseren van parkeergelegenheid was prioritair. Kris Van der Coelden beaamt dat het bestuur al twee keer de kans heeft gemist om de museumsite van Zwijgershoek in zijn omgeving op te waarderen nl. bij de bouw van de serviceflats en bij de bouw van de tentoonstellingszaal Zwijgershoek. Er zal niet alleen inhoudelijk moeten ingezet worden op de integratie van de museumcollecties, maar ook ruimtelijk. Volgens Inge Baetens heeft de site Zwijgershoek ook behoefte aan een horecafunctie, gezien het belang dat wordt gehecht aan gastvrijheid en ontmoeting.

Ward Bohé deelt mee dat de museumstaf zal starten met de voorbereiding van de invulling van het Huis Janssens, dat in elk geval een culturele en museumfunctie krijgt, en hiervoor gesprekken met de KOKW zal hebben. Een eerste intern ambtelijk overleg had al plaats, maar was nog niet concreet.

Lucien Bats stelt dat de rol van de adviescommissie is een visie te ontwikkelen, zonder rekening te houden met een beperking van middelen, terwijl de politiek de nodige middelen moet voorzien. Indien er landelijke ambities geformuleerd worden, moeten er structuren, middelen en mensen voorhanden zijn. Ward Bohé merkt op dat vergelijking tussen onze stedelijke musea en instellingen in andere centrumsteden (Leuven, Kortrijk)

meestal mank lopen, omdat die over een ander niveau van werkingsmiddelen beschikken.

Volgens Wouter Van Bellingen moeten de ambities duidelijk omschreven worden. Het Mercatormuseum overstijgt de regionale functie en kan een rol spelen op Vlaams, landelijk niveau. Het Exlibriscentrum heeft zich altijd internationaal geprofileerd. Wat met de Salons?

Jack van Peer herinnert aan het witboek dat bij het begin van de huidige legislatuur werd opgemaakt, waarin het belang van een eigen identiteit voor Sint-Niklaas werd onderstreept. Vermits de diversiteit van de musea vaak als zwak punt wordt genoemd, vindt hij dat er duidelijke keuzes moeten gemaakt worden en dat de beschikbare middelen moeten geconcentreerd worden.

Volgens Ward heeft de staf een duidelijke keuze gemaakt, na een rendementsoefening. Het museum wil zich concentreren op twee sites. Voor de toekomst van de exlibriscollectie werden vijf mogelijke opties overwogen nl.

1. status quo: verder doen zoals we bezig zijn, in de wetenschap dat medewerkers die met pensioen gaan niet worden vervangen; komt de facto neer op afbouw
2. investeren (verder uitbouwen tot 'grafisch centrum')= personeel en werkingsmiddelen garanderen en uitbreiden
3. collectie afsluiten = geen verwervingen meer, geen publieksgerichte activiteiten, geen wedstrijd; de collectie wordt een studiecollectie (cfr. Museum Meermanno – Huis van het Boek, Den Haag)
4. de collectie blijft in Sint-Niklaas en wordt in beheer genomen door een andere stedelijke instelling i.c. de bibliotheek; ook in dit geval moeten personeel en werkingsmiddelen aanwezig zijn
5. een nieuw onderkomen zoeken buiten Sint-Niklaas en de collectie afstoten.

Jack van Peer vindt dat het museum niet uitsluitend mag kiezen voor het regionale, wat men op veel andere plaatsen ook doet, maar moet gaan voor een eigen identiteit m.a.w. zich moet profileren op hetgeen uniek is. Hij vraagt zich af wie de keuzes moet maken: het museum? het schepencollege? de museumcommissie?

Kris Van der Coelden vindt de strategische keuze van de museumstaf niet evident maar moedig en zegt er volledig achter te staan.

Resultaten publieksonderzoek

Ward overloopt de resultaten (cfr. bijlage). Er zijn geen grote verschuivingen vast te stellen. Enkel de gemiddelde duur van een museumbezoek is merkkelijk korter geworden.

10. Collectiebeleid: verwerving en restauratie

Volgende aankopen worden aan de museumcommissie voorgelegd:

- bij de heer Filip Fierens, Waasmunster (auteur van monografie over Ghisleen Verdickt) schilderij Interieur in Göttingen (1918) door Ghisleen Verdickt
oorspronkelijke vraagprijs: 2.500 EUR
bod museum: 2.150 EUR
- bij de heer Etienne Corthouts, Beringen: 46 tekeningen van Ghisleen Verdickt
bod museum: 1.000 EUR.

Verder werden volgende kunstwerken aan het museum als schenking aangeboden:

- door de heer Jan Pauwels, Sint-Niklaas: zes werken van René De Lannoy
1. Schilderij, haven te Antwerpen, 1956, gesigineerd
 2. Portret van Jan Pauwels op 8-jarige leeftijd ('56)

3. Litho van een boslandschap 1957
4. Litho van moeder met kind 1974
5. Litho van de echtgenote van De Lannoy 1957
6. Houtskooltekening landschap (niet gesigneerd)

- door de heer Herman De Vuyst, Belsele: schilderij van Gabriël De Pauw (landschap te Belsele)

- door de heer Willy Vermeersch, Roeselare: glasraam met afbeelding van Sint-Nicolaas (afkomstig uit toegangsdeur van patisserie).

De commissie verleent gunstig advies voor deze aanwinsten.

Kris Van der Coelden informeert naar de mogelijkheden om iets met de provinciale kunstcollectie te organiseren. In het verleden zijn hierover nog contacten gelegd, maar recent bleef het stil op dit vlak.

Wordt genoteerd.

11. Tentoonstellingen 800 jaar Sint-Niklaas

Ward Bohé licht de voorbereiding van de tentoonstellingen '80 topstukken' en 'Zijde gij ook van Sinnekloas' toe aan de hand van een presentatie.

Wouter Van Bellingen merkt op dat het Sint-Niklase dialect voor nieuwkomers op de werkvloer vaak moeilijk verstaanbaar is. Naar aanleiding van de lessen dialect die bij de tentoonstelling 'Zijde gij ook' als randprogrammatie worden aangeboden, suggereert hij om contact op te nemen met het 'Huis van het Nederlands' om eventueel samen te werken.

Volgende vergadering: 21 juni 2017. Deze vergadering is belangrijk omwille van de voorbereiding van het beleidsplan.

8.4. Verslag Museumcommissie 9

contactpersoon: Greet Polfliet, adviseur, 037783457, greet.polfliet@sint-niklaas.be

plaats **datum**
SteM Zwijgershoek, 06-09-2017, 20.00

aanwezig

Tom Anthuenis, Lucien Bats, Inge Baetens, Ward Bohé, Annemie Charlier, Roland De Meerleer, Anneke Luyckx, Nelly Maes, Jan Meganck, Herman Paternoster, Marcella Piessens, Greet Polfliet (*verslag*), Hilde Reyniers, Marc Steels, Bart Thiron, Wouter Van Bellingen, Kris Van der Coelden, Kristof Van Gansen, Jack van Peer, Gerrit Van Puyvelde

verontschuldigd

Gerry Bontinck, Chris De Beer, Karel Noppe, Geert Vandenhende, Luk Van Meervenne, Karolien Verberckmoes, Maaïke Dickx

afwezig

agenda

Beleidsplan 2019-2023 - bespreking SWOT-analyse - voorstel strategische en operationele doelstellingen
--

opvolging

Voorzitter Lucien Bats verwelkomt de aanwezigen en meldt dat de gemeenteraad de aanstelling van Bart Thiron en Maaïke Dickx als vervangers van resp. Richard Thiron en Michiel De Malsche heeft bevestigd.

Vóór de bespreking van de documenten die de commissieleden vooraf ontvingen, wil hij herinneren aan de conclusies van de speciale werkgroep. Vijf punten stonden centraal in de discussies: het personeelsorganigram, de investeringen in Zwijgershoek, de uitbouw van het Mercatormuseum, de plaats van de breigoedcollectie en de toekomst van Salons en Huis Janssens.

De commissie blijft zich zorgen maken over de personeelsbezetting. Er werd eerder hierover een brief geschreven aan het college maar in het antwoord bleef het stadsbestuur bij het voornemen om de functie van adviseur A-niveau te vervangen door een deskundige B-niveau na de pensionering van de huidige titularis. Dat betekent dat er slechts 1 functie op A-niveau zou overblijven nl. die van diensthoofd-conservator. Vervanging van de medewerker van het Exlibriscentrum blijft ook een probleem.

Voor Zwijgershoek moet vooral de samenwerking met Erfpunt (en andere partners) versterkt worden, zodat de permanente opstelling kan vernieuwd worden. Het Mercatormuseum blijft een belangrijke troef, die nog versterkt kan worden door de invulling van het Huis Janssens na de restauratie, dit in partnerschap met de KOKW. Voor de breicollectie, die kan rekenen op heel wat belangstelling van scholen en ontwerpers, blijft een rol weggelegd, zeker nu een nieuwe positieve samenwerking met de vzw op de sporen staat. Wat het Exlibriscentrum betreft, maakt het niet vervangen van personeel de uitbouw onmogelijk. De Cultuurraad formuleerde recent een advies (dd. 12 juli 2017) waarin wordt verwezen naar de doelstelling die in het witboek aan het begin van deze legislatuur werd omschreven: uitbouw tot grafisch centrum. De vraag of dit

realistisch is, blijft open, net zoals de vraag of dit kan indien de collectie wordt overgedragen naar een andere stadsdienst. Het personeelsprobleem blijft acuut.

De voorzitter hoopt op een serene discussie en benadrukt dat de museumcommissie haar rol als adviesorgaan ten volle moet opnemen. Het advies moet realistisch zijn, maar de lat mag niet te laag gelegd worden.

Schepen Annemie Charlier stelt dat een medewerker die met pensioen gaat of deeltijds gaat werken, kan vervangen worden zolang het voltijds equivalent dat aan de dienst is toegekend, niet bereikt is. Zij meent dat dit principe in het museum is toegepast.

Ward Bohé merkt op dat het Exlibriscentrum niet was vermeld in het organigram dat oorspronkelijk aan het museum werd voorgelegd.

Hij citeert uit de recente aanbevelingen van de provinciale adviescommissie (cfr. museumcommissie 13 februari 2017):

- eerdere adviezen moeten ter harte worden genomen
- de politieke verantwoordelijke moeten mee aan tafel zitten
- het museum moet scherper focussen en duidelijke keuzes maken.

Voor de SWOT-analyse die aan de leden van de museumcommissie werd bezorgd, werden de eigen bevindingen gecombineerd met de resultaten van de gesprekken met de stakeholders (cfr. museumcommissie 17 mei). Na het formuleren van de doelstellingen volgen dan nog het uitschrijven van de concrete acties, gekoppeld aan de begroting, en de opmaak van een meerjarenplanning.

Reacties op de SWOT-analyse:

- Kristof Van Gansen mist een typisch onderwerp voor deze stad. Hij vindt dat het museum de kans moet grijpen om iets rond Sinterklaas te doen. Sint-Niklaas moet zijn eigenheid en het lokale beklemtonen.
- Inge Baetens vindt dat het museum goed heeft gewerkt door een eerlijke analyse te maken en ook de zwakke punten op te lijsten.
- Nelly Maes vindt de onveranderlijkheid van de vaste opstelling hét zwakke punt. Een dynamisch tentoonstellingsbeleid, ook in het SteM, kan hieraan verhelpen.
- Wouter Van Bellingen vindt het een sterk document en een goede oefening voor de toekomst en uit zijn appreciatie voor de medewerkers.
- Jack Van Peer vindt dat er lovenswaardige inspanningen geleverd zijn, maar stelt dat een beleidsplan maken toch vooral veel administratie is of veel schrijven over wat men gaat doen.

De sectie beeldende kunsten en het bestuur van de culturele raad hebben een grondige bespreking gewijd aan de toekomst van het Exlibriscentrum en daaropvolgend een advies aan het stadsbestuur geformuleerd. De CR adviseert het Exlibriscentrum te behouden zoals in het witboek 2013-2018 stond. Dit bestuur heeft destijds dit voornemen geformuleerd en moet/moest de middelen voorzien. Er is onvoldoende gedigitaliseerd en de registratie is niet wat de bezoeker ervan verwacht. Expertise is enkel aanwezig wat het eigen centrum betreft. Jongeren blijven achterwege en de netwerkvorming is zwak. Hij mist bij de medewerkers intellectuele betrokkenheid en 'empowerment'. De afwezigheid van medewerkers op de activiteiten van Opdonder4 is hiervan een voorbeeld.

Schepen Charlier repliceert dat het niet de taak is van de museumcommissie om een evaluatie van het personeel te maken. De museumcommissie kan enkel advies en aanbevelingen formuleren.

Tom Anthuenis benadrukt dat personeel en middelen noodzakelijk zijn om een ambitieus beleid uit te voeren. Lucien Bats herhaalt dat de commissie niet kan aanvaarden dat het personeel wordt afgebouwd.

Volgens Wouter Van Bellingen is er duidelijk ook een probleem bij het management als een personeelsorganigram wordt voorbereid zonder kennis van de reële situatie in het museum.

Vervolgens worden de strategische en operationele doelstellingen besproken.

SD1 Het museum draagt zorg voor de erfgoedcollecties die onder zijn beheer vallen in samenwerking met eigenaars/stakeholders en maakt een aantal strategische keuzes inzake collectiebeleid.

Gerrit Van Puyvelde vindt dat meer moet ingezet worden op digitalisering om jongeren aan te trekken.

Nelly Maes vraagt wie voor de invulling van Huis Janssens zal zorgen. Ward Bohé antwoordt dat voorbereidende gesprekken met de KOKW opgestart worden. Ook een curatorschap wordt overwogen.

Marc Steels stelt dat het Huis Janssens door zijn eigenheid ook zijn beperkingen heeft waarmee rekening moet gehouden worden. Hij vindt dat de ruime omgeving van het huis én het park in één plan moeten opgenomen worden. Eens het huis is gerestaureerd moet heel de site Zwijgershoek opgewaarderd worden. Annemie Charlier bevestigt dat het de bedoeling is om van Huis Janssens de toegangspoort tot de erfgoedsite Zwijgershoek te maken.

Op de vraag van Nelly Maes of het de bedoeling is dat het Exlibriscentrum naar de bibliotheek zal overgebracht worden, antwoordt Annemie Charlier dat het gesprek hieromtrent opgestart wordt. Kleingrafiek heeft een duidelijke link met boeken, dus het is een logische keuze. Na de verhuizing van het stadsarchief (naar de gerenoveerde vleugel van het stadhuis) komt in de bibliotheek ook ruimte vrij. Het verlies van de museumexpertise hoeft geen probleem te zijn, mits medewerkers opgeleid worden.

Volgens Kris Van der Coelden heeft het behoud van de exlibriscollectie in Sint-Niklaas alleen zin als erin geïnvesteerd wordt. Zo niet kan men beter overgaan tot afstoting, los van de ruimte waarin de collectie zich bevindt. Volgens Jack Van Peer is de bibliotheek wel geïnteresseerd, omdat bibliotheken zich ook anders moeten gaan profileren. In de overgangperiode moet werk worden gemaakt van een waarderingstraject, opdat de collectie levend blijft en men geen lijk achter laat. Hij vindt het beter geen splitsing te maken tussen kleingrafiek en grafiek, maar eerder tussen kleingrafiek en exlibris. Kunst uitlenen, in dit geval grafiek uitlenen, zou bijv. ook via de bibliotheek kunnen.

Ward Bohé vindt het intellectueel oneerlijk te zeggen dat de exlibriscollectie op sterven na dood is. Hij verwijst naar de diverse tentoonstellingen die jaarlijks worden georganiseerd en naar het vele voorbereidend werk dat hiervoor achter de schermen gebeurt.

Lucien Bats besluit dat de museumcommissie ermee kan leven dat de exlibriscollectie naar de bibliotheek verhuist, op voorwaarde dat er personeel en middelen voorhanden zijn die een actieve werking mogelijk maken.

Op de bezorgdheid van Nelly Maes dat de Salons zouden vervreemd worden, antwoordt Annemie Charlier dat dit geen optie is. Het beheer van de Salons zou overgeheveld worden naar een andere stedelijke instelling en de culturele functie (concerten e.d.) zou behouden blijven.

SD2 Het museum versterkt de stedelijke en regionale Wase samenwerkingsverbanden.

Betreft OD2 : de transversale cel erfgoed brengt alle stadsdiensten samen die met erfgoed bezig zijn.

Betreft OD3 : Wouter Van Bellingen stelt voor het netwerk niet te beperken tot de erfgoedspelers; er zijn nog andere partners mogelijk.

SD3 Het museum concentreert zijn werking op de museumsite Zwijgershoek die de 'hotspot' wordt van het regionale erfgoed.

De commissie is het erover eens dat een masterplan voor de omgeving Zwijgershoek nodig is. Het tijdig betrekken van andere diensten (omgeving, groen) zal nodig en nuttig zijn. Volgens Inge Baetens (Erfpunt) moeten de verschillende partners op de site elkaars communicatie versterken en zal elke instelling ook baat hebben bij een gezamenlijke communicatie.

SD4 Maatschappelijke ontwikkelingen, zowel op regionaal als mondiaal vlak, krijgen meer weerklank in de vaste en tijdelijke presentaties van het museum.

Jan Meganck vraagt zich af hoe we het deel van de Sint-Niklase bevolking dat van een andere origine is, in het museum binnen krijgen. Ward Bohé somt enkele gerealiseerde initiatieven op, maar bevestigt dat het een moeilijk doelpubliek blijft. Annemie Charlier voegt eraan toe dat ook de andere culturele instellingen problemen hebben om allochtonen te bereiken. Volgens Kris Van der Coelden is het niet alleen een kwestie van culturele achtergrond, maar ook van opleiding en socio-economische positie. Hij suggereert om eventueel projecten die deze mensen aanspreken elders te halen in plaats van ze zelf te maken.

Nelly Maes vraagt zich af, gezien de ontkerkelijking, wat er gaat gebeuren met de interieurs van kerken en hun erfgoed. Annemie Charlier antwoordt dat er in de stad wordt gewerkt aan een kerkenbeleidsplan en dat er inventarissen van het roerend goed worden gemaakt door o.a. de provincie. In eerste instantie zal de kerkelijke overheid zelf instaan voor het behoud van (een deel van) het religieuze erfgoed.

SD5 Het museum wil een gastvrij cultuurhuis zijn voor iedereen.

Inzake publiekswerking volgt het museum o.a. de trends in de onderwijswereld en meer en meer organiseren we activiteiten voor speciale doelgroepen, zoals dementen, aldus Ward Bohé. Voor vrijwilligerswerk lijkt de belangstelling te groeien. Ook de activiteit voor de buurt was een succes en zal worden herhaald.

Kris Van der Coelden vraagt of het museum een museumcafé wil. Die betrachting is er nog steeds en kan opnieuw aan bod komen bij de heraanleg van de museumtuin/erfgoedssite. Het museum geeft de voorkeur aan een uitbating zonder financieel risico, met mogelijkheid tot samenwerkingsvormen met het museum. Inge Baetens benadrukt dat er nood is aan ruimte voor informeel overleg binnen de museummuren.

In verband met de samenwerking met verenigingen uit Jan Meganck zijn tevredenheid over de medewerking die vanuit het museum werd verleend aan de organisatie van een tentoonstelling in Sinaai.

Kristof Van Gansen suggereert om een extra operationele doelstelling te formuleren rond immaterieel erfgoed (de USP's van de stad).

Voorzitter Lucien Bats nodigt de leden van de museumcommissie uit voor de **volgende vergadering op 7 november 2017.**

8.5. Verslag Museumcommissie 10

contactpersoon: Greet Polfliet, adviseur, 037783457, greet.polfliet@sint-niklaas.be

plaats **datum**
SteM Zwijgershoek 07-11-2017, 20.00

aanwezig

Inge Baetens, Lucien Bats, Ward Bohé, Annemie Charlier, Chris De Beer, Roland De Meerleer, Anneke Luyckx, Jan Meganck, Karel Noppe, Herman Paternoster, Greet Polfliet (verslag), Hilde Reyniers, Marc Steels, Geert Vandenhende, Kristof Van Gansen, Jack Van Peer

verontschuldigd

Tom Anthuenis, Maaike Dickx, Nelly Maes, Marcella Piessens, Bart Thiron, Wouter Van Bellingen, Kris Van der Coelden, Luk Van Meervenne, Gerrit Van Puyvelde

afwezig

agenda

Beleidsplan 2019-2023

- voorstel acties en indicatoren
- voorstel meerjarenplanning

opvolging

Voorzitter Lucien Bats verwelkomt de aanwezigen en vraagt het verslag van de vorige vergadering goed te keuren. Na alle bijeenkomsten van de commissie en de speciale werkgroep in de afgelopen maanden meent hij dat alle knelpunten nu werden opgelijst.

1. Voorstel acties en indicatoren

De leden van de museumcommissie ontvingen een document met zes strategische doelstellingen en de eraan gekoppelde acties. Ward Bohé geeft toelichting en de leden kunnen opmerkingen formuleren.

SD1

Lucien Bats vraagt om het Breimuseum ook een plaats geven in deze doelstelling.

Jan Meganck vraagt of ook het kunstpatrimonium van de deelgemeentehuizen en andere stadsgebouwen onder het beheer van het museum valt. Dit wordt bevestigd.

Kristof Van Gansen vraagt hoe de overdracht van het exlibriscentrum er zou kunnen uitzien.

Volgens Ward Bohé lijkt (binnen de stad) de bibliotheek als nieuw onderkomen de meest waarschijnlijke optie, gezien de band tussen exlibris en boeken. Maar er ligt nog niets vast en gesprekken daarover moeten nog starten. De voorstellen van de museumstaf zijn vooral ingegeven door het personeelstekort en door de opdracht dat er keuzes moeten gemaakt worden.

Inge Baetens zegt zeer blij met het plan om de presentatie van SteM Zwijgershoek op te frissen. Erfpunt zal zoals in 2008 volop hieraan meewerken.

Jack Van Peer vraagt toelichting over de registratie op deelcollectieniveau, zoals in OD4-A1 wordt omschreven. Aangezien het onmogelijk is om alle exlibris (ca. 165.000 stuks) individueel te registreren, kan een volledig overzicht van de collectie alleen gemaakt worden als het museum de verschillende onderdelen in hun geheel registreert. Bijv.

- Inzendingen exlibriswedstrijd 1977: telt x aantal exlibris
- schenking van mr. X uit 1983: telt x aantal exlibris, y aantal bladen kleingrafiek, z aantal boeken.

Voor de (gespecialiseerde) bibliotheek is de registratie per stuk afzonderlijk al gestart, deze kan verder gezet worden. Wij kunnen zelf bepalen hoe de bibliotheek wordt ingedeeld en gerangschikt.

Jack Van Peer meent dat waardering van exlibris in het algemeen een groot probleem is. Graphia wordt soms gecontacteerd door veilinghuizen, waar helemaal geen expertise op dit vlak aanwezig is.

SD2

De samenwerking met lokale erfgoedpartners wordt verder gezet en versterkt. Er zal ook meer overleg zijn met Lokeren en Beveren.

Inge Baetens stelt voor de resultaten van de denktank met erfgoedcel op de volgende vergadering van de museumcommissie toe te lichten. Eventueel kan Laura Staut van de Erfgoedcel ook uitgenodigd worden.

Lucien Bats vraagt om de vzw Breimuseum ook uitdrukkelijk als erfgoedpartner te vermelden

SD3

Iedereen is het erover eens dat Zwijgershoek als erfgoedsite aan een opwaardering toe is. Dat veronderstelt niet alleen ingrepen in de ruimtelijke ordening, maar ook een mentale opwaardering. Door de projecten rond 800 jaar Sint-Niklaas zijn het merk en de naambekendheid van het SteM wel verbeterd.

De veiligheidsproblematiek blijft reëel en maatregelen zoals cameratoezicht en sluiten van het park blijven noodzakelijk.

SD4 geen opmerkingen

SD5

Indien er meer tijd wordt gestoken in de receptieve werking, moet dit ook vanuit het museum opgevolgd worden. Er worden meer speciale programma's ontwikkeld voor bijv. dementen, slechtzienden, en meer linken gelegd tussen erfgoed en welzijn.

Geert Vandenhende signaleert dat hij verschillende positieve reacties heeft gehoord op het project loopgraven in de Salons.

SD6

Deze doelstelling rond interne werking wordt geformuleerd als een vraag tot ondersteuning door het stadsbestuur als verantwoordelijke overheid.

Dat het communicatiebudget in de voorbije jaren te laag is, werd al diverse malen aangekaart. Deals met de media zijn interessant, maar media moeten ook belangstelling tonen.

Een nauwgezette opvolging van het organigram en van de invulling van het personeelskader is nodig. Duurzaamheid is een (nieuw) aandachtspunt, ook in de richtlijnen van de minister.

Lucien Bats vindt deze doelstellingen goed verwoord, aangezien bij de werkgroep en de museumcommissie dezelfde bekommernissen tot uiting kwamen.

Het uiteindelijk resultaat zal echter afhangen van de beslissing van het bestuur.

Jack Van Peer vindt dat het museum zich in de plaats van de stad stelt en heeft bedenkingen bij de formulering. Alles wat gerealiseerd zal worden hangt af van wat de stad zal doen. Het uitvoeren van SD6 is de noodzakelijke voorwaarde voor al de rest. Chris De Beer informeert wat de plannen zijn voor het museumtheater en de grote tentoonstellingszaal Zwijgershoek, aangezien daarover niets wordt vermeld in het beleidsplan.

Volgens Annemie Charlier hoeft dit ook niet, aangezien het beheer van deze infrastructuur niet onder het museum valt. De betrokken culturele instellingen kunnen hierover onderling afspraken maken.

Roland De Meerleer vult aan dat deze infrastructuur deel uitmaakt van het cultuurcentrum en noodzakelijk was om de erkenning te krijgen (en te behouden).

Lucien Bats besluit dat de tekst i.v.m. de doelstellingen door de museumcommissie kan goedgekeurd worden.

2. Meerjarenplanning en budget

Ward Bohé licht enkele punten toe:

- Het communicatiebudget wordt in 2018 licht verhoogd door de overheveling van de toelage die voor Opdonder was ingeschreven en van de kas van Opdonder, na het afsluiten van de werking. Het surplus zal gebruikt worden voor promotie van de vaste collecties.
- In het Mercatormuseum komt een tentoonstelling rond atlascartografie overzee (na het deel 'Europa' dat nu loopt).
- Een nieuwe website wordt voorbereid.
- Er worden minder activiteiten gepland om de grote projecten grondig te kunnen voorbereiden.

Het beleidsplan wordt binnenkort aan het college en de gemeenteraad voorgelegd. Tegen 15 januari moet het museum een digitale aanvraag indienen bij de Vlaamse overheid via het platform Kiosk aan de hand van twee vragenlijsten ('zakelijke werking-goed bestuur' en 'indeling van een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie').

Volgende vergadering maandag 26 februari 2018

9. Collectiebeleidsplan 2019-2023

Als afzonderlijke bijlage bij dit beleidsplan.